Qconcepts
dedicated accountants

Accountantsverslag 2021
Gemeente Vijfheerenlanden

Belangrijkste boodschappen

Oordeel bij de jaarrekening

Ontwikkelingen voor uw organisatie

Bijlagen

Aan de raad van gemeente Vijfheerenlanden
Postbus 11
4140 AA Leerdam

30 juni 2022

Referentie: A00792/004/EK/RS/hv

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u het accountantsverslag met betrekking tot onze controle van de jaarrekening van gemeente Vijfheerenlanden voor het boekjaar dat is geëindigd op 31 december 2021.

Wij hebben onze controle uitgevoerd in overeenstemming met onze overeenkomst d.d. 9 november 2020, ons voorstel tot dienstverlening d.d. 28 augustus 2020 en ons controleplan 2021 d.d. 31 augustus 2021.

Allereerst willen wij onze complimenten en waardering overbrengen aan de ambtelijke organisatie. Door hun inspanning en positieve energie is het niet alleen gelukt om de jaarrekening binnen de wettelijke termijn aan uw raad ter vaststelling aan te bieden, maar ook dat deze jaarrekening voor het eerst sinds de fusie voorzien is van een volledig goedkeurende controleverklaring. Dit vinden wij dit een prestatie die wij niet onbenoemd willen laten. De komende jaren gaan wij graag samen met u, het college en de organisatie de uitdaging aan om het afsluitproces verder te optimaliseren, de VIC gereed te maken voor de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording en de leesbaarheid en informatiewaarde van de jaarrekening te verbeteren.

De controlebevindingen in deze rapportage zijn besproken met de ambtelijke organisatie en de Auditcommissie.

Mocht u in de tussentijd nog vragen hebben, aarzelt u dan niet om contact met ons op te nemen.

Hoogachtend,
Q-Concepts Accountancy B.V.

Digitaal ondertekend door:
Erik Kalnenek
30 juni 2022 11:13 +02:00...

drs. E.E.T.M. Kalnenek RA

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen

Onze belangrijkste boodschappen (1/2)

1. **Wij verstrekken een goedkeurende controleverklaring**
   Wij zijn voornemens om een goedkeurende controleverklaring af te geven bij de jaarrekening 2021 op de aspecten getrouwheid en rechtmatigheid. Dit wil niet zeggen dat er geen fouten en onzekerheden zijn, maar wel dat deze onder de drempel zijn gebleven die door de gemeenteraad aan ons is meegegeven.

2. **Inzichtelijkheid en leesbaarheid van de jaarstukken is beperkt**
   Naar onze mening is de inzichtelijkheid en informatiewaarde van de programmaverantwoording in 2021 licht verbeterd ten opzichte van 2020. Veel van onze bevindingen uit het accountantsverslag 2020 zijn echter nog steeds van toepassing. De informatievoorziening in de paragrafen is beter dan voorgaand jaar, in het bijzonder ten aanzien van het Weerstandsvermogen, Bedrijfsvoering en Grondbeleid.

3. **Er is een fors tekort ontstaan op de kosten voor de jeugdkosten**
   Binnen de uitvoering van de jeugdzorg is een significant tekort ontstaan van € 5,1 miljoen ten opzichte van de primaire begroting. Ten opzichte van de bijgestelde begroting is het tekort € 2,0 miljoen. Dit is naar onze mening een indicatie dat de interne beheersing op dit proces verbeterd dient te worden.

4. **Informatievoorziening vanuit RBL niet altijd toereikend**
   Wij hebben geconstateerd dat de samenwerking met RBL in 2021 meer formeel is ingericht. Tevens hebben wij gesignaleerd dat de operationele samenwerking met RBL is verbeterd ten opzichte van voorgaand jaar.

5. **Interne beheersing in het sociaal domein is verbeterd**
   De interne beheersing rond de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is in 2021 verder verbeterd. Ook bij de uitvoering van de Jeugdwet zijn er zichtbaar goede stappen voorwaarts gemaakt in de interne beheersing van de processen en waarborging van de rechtmatigheid in de dienstverlening. Hierdoor zijn er minder fouten en onzekerheden geconstateerd.

6. **Prestatielevering van zorg niet volledig vastgesteld**
   Om de prestatielevering door de zorgverleners vast te stellen wordt nog steeds gesteund op de productieverantwoordingen van deze zorgverleners. Een belangrijke verbetering in de werkprocessen binnen het Sociaal Domein is het vaststellen dat de zorg die is toegekend op basis van persoonsgebonden budgetten (PGB) daadwerkelijk is geleverd.

7. **Informatievoorziening over grondexploitaties kan nog beter**
   De grondexploitaties krijgen in de informatievoorziening naar de gemeenteraad nog niet de aandacht die passend is bij het risicoprofiel van uw grondexploitaties. Hoewel de informatiewaarde van de paragraaf Grondbeleid in de jaarrekening 2021 is verbeterd, ontbreekt het aan een duidelijke risico- en scenarioanalyse per grondexploitatie.

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen

Onze belangrijkste boodschappen (2/2)

8. **Onrechtmatigheden bij aanbesteding zijn fors verminderd**
In 2021 zijn de goede stappen om de rechtmatigheid van de aanbesteding in de organisatie te waarborgen voortgezet. De verbetermaatregelen hebben geleid tot lagere onrechtmatigheden bij Europese aanbestedingen.

9. **Prestatielevering binnen het inkoopproces blijft aandacht vragen**
Wij hebben geconstateerd dat de (vaststelling van de) prestatielevering van inkopen niet altijd zichtbaar in het proces wordt vastgelegd. Inmiddels is een notitie opgesteld voor de organisatie om de prestatielevering te waarborgen. Wij hebben begrepen dat deze notitie zal worden vastgesteld door het college parallel aan het tot stand komen van de nieuwe financiële verordening

10. **De financiële positie is voldoende, maar vraagt aandacht**
Uit onze analyse op de financiële positie van de gemeente blijkt dat deze voldoende is, maar ten opzichte van soortgelijke gemeenten, de gemeenten in de provincie Utrecht en in Nederland achterblijft. De solvabiliteit In het bijzonder vraagt de komende jaren specifieke aandacht.

11. **De VIC heeft zich goed ontwikkeld**
De VIC heeft zich dermate goed ontwikkeld dat wij voor enkele processen de VIC dit jaar hebben kunnen gebruiken als interne beheersingsmaatregel. Wij willen dan ook onze complimenten uitspreken over de ontwikkeling die de VIC in korte tijd heeft doorgemaakt. Attentiepunten, met name de kwetsbaarheid van de VIC, hebben wij met de organisatie besproken.

12. **Enkele processen vragen urgente aandacht**
De processen Belastingen en heffingen, Jeugdzorg en Huren en pachten vragen urgente aandacht in het verbeteren van de interne beheersing om financiële risico's te verminderen.

13. **Fraude en M&O verdienen meer aandacht van de organisatie**
Tijdens onze controle hebben wij nadrukkelijk aandacht besteed aan het onderwerp fraude. De gemeente beschikt niet over een (actuele) frauderisicoanalyse. Zeker met uw ambitie om te komen tot een rechtmatigheidsverantwoording raden wij u aan om een interne frauderisicoanalyse op te stellen. Ook verdienen de onderwerpen fraude en misbruik en oneigenlijk gebruik meer aandacht van de organisatie.

14. **Rechtmatigheidsverantwoording wederom uitgesteld**
De rechtmatigheidsverantwoording is wederom met een jaar uitgesteld. Wij adviseren u om in 2022 wederom proef te draaien zodat er nog voldoende tijd is om, waar nodig, aanpassingen en verbeteringen door te voeren.

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarverslag
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico)
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen

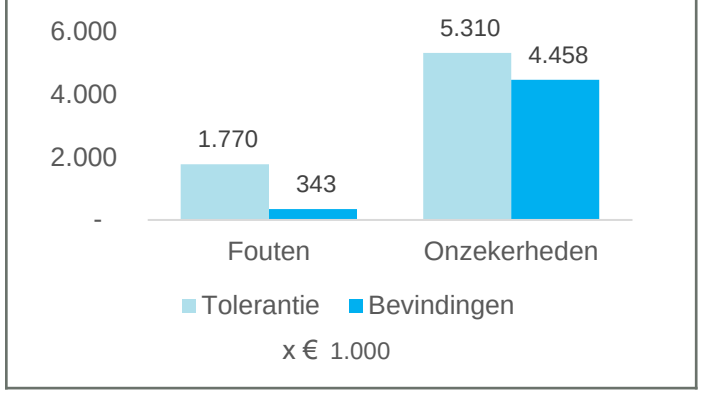
Ons oordeel bij uw jaarstukken 2021

Wij verstrekken een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening 2021 op de aspecten getrouwheid en rechtmatigheid. Dit wil niet zeggen dat er geen fouten en onzekerheden zijn, maar wel dat deze onder de drempel zijn gebleven die door de gemeenteraad aan ons is meegegeven. Een samenvatting van deze fouten en onzekerheden vindt u hier.

De reikwijdte van onze controle is ongewijzigd ten opzichte van het auditplan 2021. Voor een nadere toelichting op de bevindingen, klik hier.

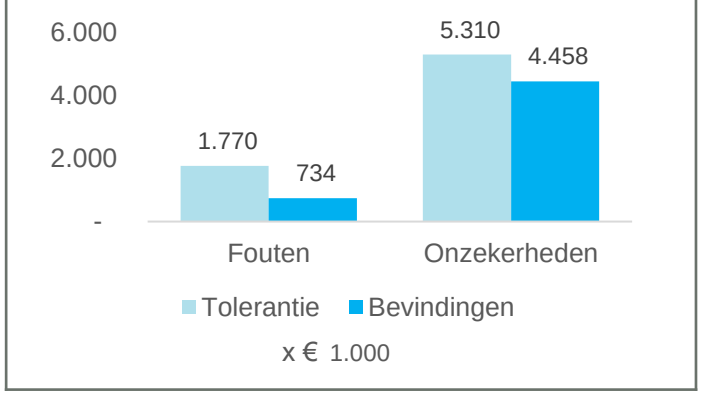
Getrouwheid

Oordeel:	goedkeurend



Rechtmatigheid

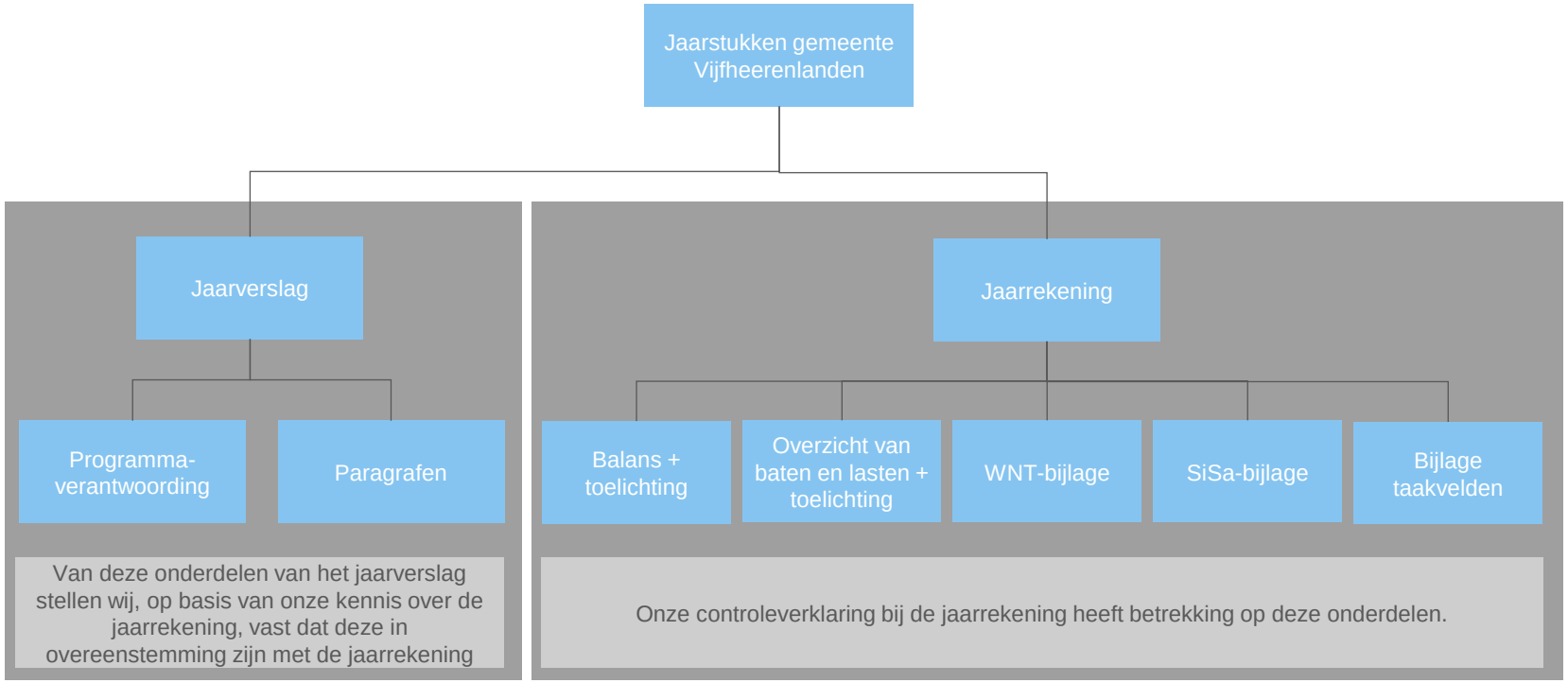
Oordeel:	goedkeurend



Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarverslag
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico)
Ontwikkelingen uw organisatie
Bijlagen

Reikwijdte van onze controle

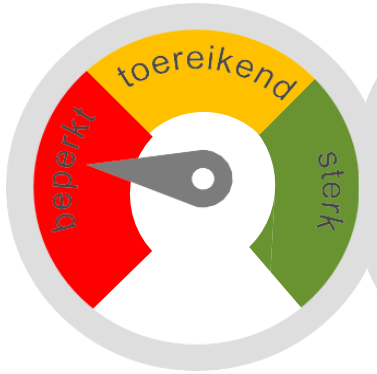
De reikwijdte van de controle is zo ontworpen dat er voldoende controle-informatie wordt verkregen met betrekking tot uw jaarrekening, ter ondersteuning van een kwalitatieve controle. In het auditplan hebben wij afspraken met u gemaakt over de reikwijdte van de controle. Wij bevestigen dat de definitieve reikwijdte van de controle gelijk is aan die in het auditplan. Onderstaand hebben wij een samenvatting opgenomen.



Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarverslag
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico)
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen

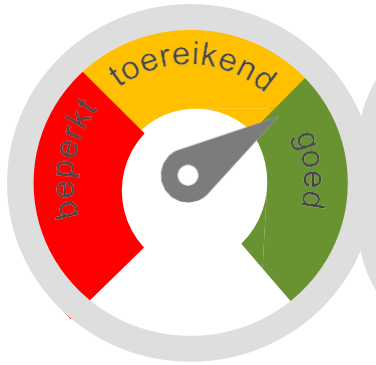
De informatiewaarde van uw programmaverantwoording en paragrafen is beperkt

Informatiewaarde is beperkt



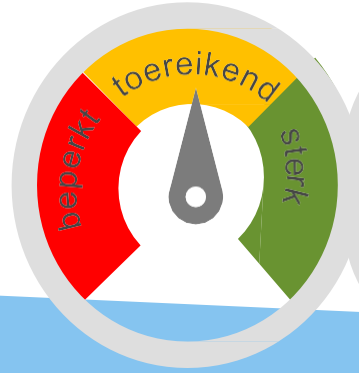
Ons oordeel is gebaseerd op de inzichtelijkheid, concreetheid en kwaliteit van de analyses. Dit alles vanuit raadsperspectief. U vindt hier een nadere toelichting.

Jaarrekening en jaarverslag zijn verenigbaar



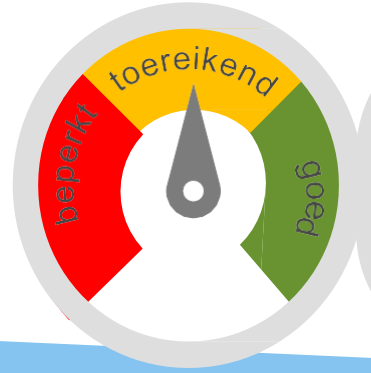
Wij zijn verplicht vast te stellen of wij op grond van de informatie verkregen in onze controle onjuistheden hebben geconstateerd die gebruikers van de jaarrekening zouden kunnen beïnvloeden. Dit is naar onze mening niet het geval.

Kwaliteit paragrafen verschilt, maar is over het algemeen beperkt tot toereikend



Wij hebben vastgesteld dat alle verplichte informatie in de paragrafen is opgenomen. Daarnaast hebben wij de informatiewaarde van de paragrafen beoordeeld. Deze is naar onze mening beter dan voorgaand jaar. Klik hier voor een nadere toelichting.

Jaarverslag voldoet aan eisen BBV,



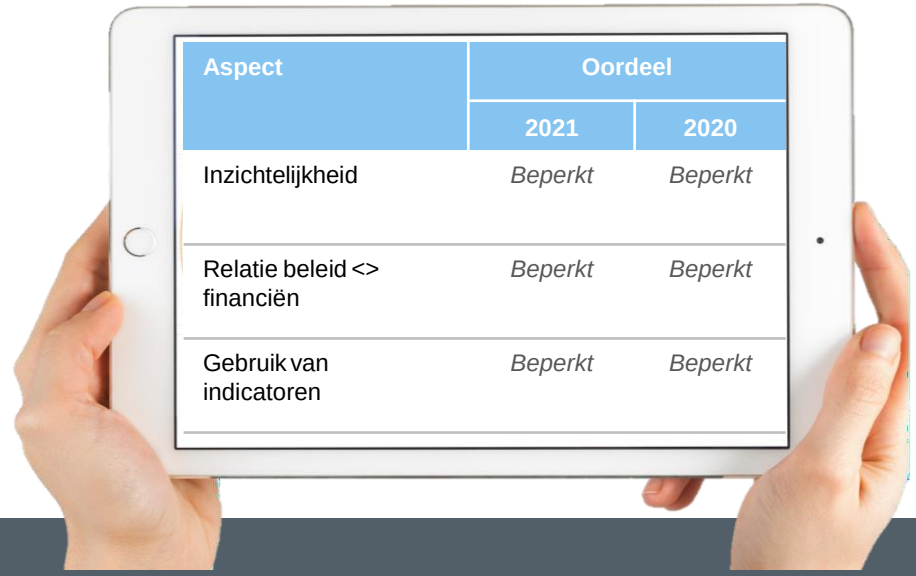
In het BBV zijn diverse eisen opgenomen voor de vorm en inhoud van het jaarverslag. Wij hebben vastgesteld dat uw jaarverslag voldoet aan de eisen die het BBV hieraan stelt.

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarverslag
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico)
Ontwikkelingen uw organisatie
Bijlagen

Inzichtelijkheid van de jaarstukken licht verbeterd

Naar onze mening is de inzichtelijkheid en informatiewaarde van de programmaverantwoording in 2021 licht verbeterd ten opzichte van 2020. Zo zijn de eenduidigheid en diepgang van de analyses per programma meer in evenwicht en wordt er nog maar zelden verantwoording afgelegd over verschillen onder de door de raad verzochte rapporteringsdrempel van € 25.000. Veel van onze bevindingen uit het accountantsverslag 2020 zijn echter nog steeds van toepassing. Onze belangrijkste signaleringen ten aanzien van de inzichtelijkheid en informatiewaarde van de jaarstukken zijn:

- Een positief aspect is de uiteenzetting per programma wat niet is gerealiseerd. Daarbij is inzichtelijk gemaakt welke prestaties niet zijn gerealiseerd vanwege corona en welke niet zijn gerealiseerd wegens andere redenen.
- Het ontbreekt aan een volledige congruentie tussen de begroting 2021 en de jaarrekening 2021. Niet over alle doelstellingen die in de begroting 2021 zijn opgenomen wordt in de programma-verantwoording 2021 verantwoording afgelegd. Andersom wordt in de verantwoording 2021 verantwoording afgelegd over doelstellingen die niet in de begroting 2021 staan. Een belangrijke reden hiervan is dat in de eerste en tweede bestuursrapportage doelstellingen zijn geactualiseerd die met behulp van de Resultaatmonitor worden bewaakt. De programmaverantwoording is ingericht conform de Resultaatmonitor. Dit is echter in de programmaverantwoording niet als zodanig benoemd.
- In de bestuursrapportages is een goede start gemaakt om de verschillen tussen doelstellingen en realisatie visueel te maken met het stoplichtmodel. Hierbij worden de afwijkingen tussen de werkelijkheid en de verwachting in de verantwoording opgenomen en de doelstellingen die op schema liggen in de bijlage. Hierdoor worden hoofd- en bijzaken op een positieve manier gescheiden. In de programmaverantwoording is dit echter niet doorgezet.
- Het gebruik van grafieken, infographics en kleurscores is beperkt. Naar onze mening zou dit aantoonbaar iets toevoegen aan de leesbaarheid en informatiewaarde.
- De programmaverantwoording is voornamelijk beschrijvend van aard zonder duidelijke conclusievorming. Een belangrijke oorzaak hiervan is het ontbreken van SMART-geformuleerde doelstellingen en prestatie-indicatoren. Er wordt in diverse programma's vermeld dat doelstellingen gerealiseerd zijn, maar niet consequent toegelicht waarom dit zo is.
- Er ontbreekt een duidelijke relatie tussen het gevoerde beleid en de (financiële) realisatie. Beide aspecten worden verantwoord in de verantwoording, maar een verband tussen de uitgaven, geleverde prestatie en maatschappelijk effecten is niet zichtbaar aanwezig.
- Verschillenanalyses zijn vooral constaterend verklarend in plaats van analytisch verklarend of redengevend.



Aspect	Oordeel	
	2021	2020
Inzichtelijkheid	*Beperkt*	*Beperkt*
Relatie beleid <> financiën	*Beperkt*	*Beperkt*
Gebruik van indicatoren	*Beperkt*	*Beperkt*

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarverslag
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico)
Ontwikkelingen uw organisatie
Bijlagen

Kwaliteit van de paragrafen (1/5)

Voor de paragrafen geldt dat de inzichtelijkheid en informatiewaarde zijn verbeterd ten opzichte van voorgaand jaar. Naar onze mening ontbreekt het nog wel aan een toereikende koppeling tussen de uitgangspunten van het beleid en de realisatie gedurende het jaar. De paragrafen bevatten over het algemeen wel voldoende informatie over het onderwerp van de paragraaf. Tevens is de aard en diepgang van de informatievoorziening beter dan voorgaand jaar, in het bijzonder in de paragrafen Weerstandsvermogen, Bedrijfsvoering en Grondbeleid.

Hieronder hebben wij onze waarnemingen samengevat bij de verplichte paragrafen met enkele suggesties voor verbetering.

Lokale heffingen

De leesbaarheid en informatiewaarde van de paragraaf Lokale Heffingen is naar onze mening verbeterd ten opzichte van voorgaand jaar. Ten opzichte van de paragraaf in de jaarrekening 2020 is de vergelijking van de lokale lastendruk uitgebreid met andere gemeenten. Hierdoor wordt het inzicht in de relatieve omvang van de lastendruk verbeterd. Daarnaast zijn ten opzichte van het voorgaande jaar een aantal visualisaties toegevoegd die de paragraaf prettiger maken om te lezen. Een voorbeeld hiervan is de opbouw van de totale lastendruk en de vergelijking hiervan met de omliggende gemeenten.

Deze paragraaf voldoet echter niet geheel aan de minimale eisen die de nieuwe Notitie Lokale Heffingen eraan stelt. In deze notitie staat dat inzicht worden gegeven in de mate van kostendekkendheid per heffing voor alle rechten en bestemmingsheffingen die de gemeente in rekening brengt.

Uit de toelichting van de achterliggende (beleids)keuzes bij deze berekening moet in ieder geval blijken of, en zo ja, hoe de kostendekkendheid tussen verschillende onderdelen wordt bereikt door gebruik te maken van kruissubsidiëring en in welke mate er kruislings wordt gesubsidieerd. De mate van kruissubsidiëring tussen onderdelen of hoofdstukken kan worden aangetoond door middel van een berekening per hoofdstuk. Dit is vooral van belang voor heffingen en rechten met een dekking van meer dan 100%. Dit is over 2021 bijvoorbeeld het geval bij de rioolheffing.

De kracht van de paragraaf zou daarnaast kunnen worden verstevigd door een meerjarige analyse van het verloop van de lokale lasten toe te voegen.

Financiering

De paragraaf Financiering geeft een toereikend en volledig beeld van de financieringspositie per 31 december 2021 en de kasstromen gedurende het jaar. De staat van herkomst en besteding van middelen (het kasstroomoverzicht) is hierbij een mooie toevoeging. De informatiewaarde kan verder worden verbeterd door het toevoegen van de toekomstige ontwikkeling van de schulden en door het verstrekken van het verplichte inzicht in de beleidsvoornemens ten aanzien van (het risicobeheer van) de financieringsportefeuille.

Kwaliteit van de paragrafen (2/5)

Weerstandsvermogen

In deze paragraaf is een confrontatie van risico's en weerstandscapaciteit weergegeven. Hierbij is een aanvang gemaakt om meer aansluiting te zoeken met de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2020-2023. Ten opzichte van voorgaand jaar is de leesbaarheid en informatie-waarde van deze paragraaf naar onze mening verbeterd door niet alle risico's op te nemen, maar uitsluitend de vijftien met de meeste impact voor de gemeente. Een volgende stap in de door-ontwikkeling van deze paragraaf zou kunnen zijn om deze risico's te visualiseren in een matrix waarin totale schade en risico op voordoen zijn opgenomen.

In figuur 1 en tabel 2 van deze paragraaf zijn de resultaten getoond van de risicosimulatie. Een nadere uitleg van met name de visuele kansverdeling in figuur 1 ontbreekt. Hierdoor is de toegevoegde waarde van deze figuur beperkt.

Overigens hebben wij geconstateerd dat de paragraaf niet geheel aansluit met de afspraken die zijn vastgelegd in de Nota risicomanagement en weerstandsvermogen 2020-2023. Zo wordt in de paragraaf wel een uitleg gegeven over de scores op waarschijnlijkheid en gevolg, maar worden deze niet direct toegepast op de geïdentificeerde risico's. Daarnaast valt op dat de analyse van de weerstandscapaciteit niet geactualiseerd is naar de stand van heden. Na de analyse wordt wel mondeling toegelicht dat er aanvullende risico's zijn met impact op de weerstandscapaciteit. Naar onze mening hadden deze risico's direct verwerkt kunnen worden in het risicoprofiel van de gemeente om een volledig en recent beeld te geven.

De paragraaf geeft ook een beeld van de verplichte financiële kengetallen. Hierbij hebben wij geconstateerd dat de netto schuldquote en structurele exploitatieruimte in eerste instantie niet juist berekend waren.

Daarnaast vraagt het BBV in deze paragraaf om een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie. Ten opzichte van de jaarrekening 2020 is deze beoordeling veel explicieter opgenomen. De toegevoegde waarde van de paragraaf is tevens verbeterd doordat meer analyses zijn opgenomen van het verloop van de (verplichte) kengetallen.

Overigens voldoet de paragraaf niet volledig aan artikel 18 van de Financiële verordening. De door de raad gevraagde aanvullende indicatoren zijn niet allemaal genoemd. Daarnaast is er bij het in beeld brengen van de weerstandscapaciteit geen onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele middelen.

Kwaliteit van de paragrafen (3/5)

Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf is in overeenstemming met het BBV zover als mogelijk aangegeven wat het beleidskader is ten aanzien van de verschillende categorieën kapitaalgoederen, welke financiële consequenties het beleidskader heeft en hoe deze vertaald zijn in de begroting en exploitatie. Hieruit blijkt tevens dat er nog stappen gezet moeten worden om de samenhang hierin te realiseren en inzichtelijk te maken. De toegevoegde waarde van de paragraaf kan worden verbeterd door hierin ook een meerjarenperspectief mee te nemen gezien het structurele karakter van de onderhoudskosten.

Een belangrijke verbetering ten opzichte van voorgaand jaar is dat er nu (op hoofdlijnen) inzicht wordt gegeven in de voortgang van het geplande onderhoud en de omvang van het achterstallige onderhoud zoals de raad heeft verzocht in artikel 19 van de financiële verordening. Hierbij is ook transparant gemaakt wat niet is gerealiseerd. Een verdere verbetering voor de informatiewaarde van deze paragraaf is om opgelopen achterstanden in het onderhoud ook proberen te kwantificeren, waardoor voor de gemeenteraad direct duidelijk is wat de omvang en de impact is van de achterstanden in het onderhoudsniveau van kapitaalgoederen.

Bedrijfsvoering

De paragraaf Bedrijfsvoering geeft op basis van beschrijvende analyses de belangrijkste beleidsuitgangspunten van de bedrijfsvoering. Bij het opstellen van de paragraaf is tevens invulling gegeven aan de eis vanuit de Financiële verordening door het opnemen van aanvullende gegevens ten aanzien van formatie en de kosten van inhuur van derden. De toegevoegde waarde van de paragraaf kan worden verbeterd door een verdiepingsslag in de analyse van deze aanvullende gegevens.

Een belangrijke verbetering in de informatiewaarde van de paragraaf ten opzichte van de jaarrekening 2020, is dat dit jaar meer aandacht is gegeven aan een zelfkritische analyse van de ontwikkeling van de (interne) organisatie. Meer nog dan voorgaand jaar worden de stappen benoemd die reeds gezet zijn, maar wordt ook gemeld waar het beter kan en moet. De informatiewaarde van de paragraaf kan verder worden verbeterd door ook in te gaan op belangrijke onderwerpen zoals fraude, integriteit en duurzaamheid.

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarverslag
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico)
Ontwikkelingen uw organisatie
Bijlagen

Kwaliteit van de paragrafen (4/5)

Verbonden partijen

Deze paragraaf voldoet aan alle eisen van het BBV en Financiële verordening. Ten opzichte van de jaarrekening 2020 is nu ook het Regionaal Backoffice Lekstroom (RBL) opgenomen als verbonden partij. De RBL voert namens de gemeente de inkoop en administratieve dienstverlening uit van de Jeugdwet. Onderdeel hiervan is het vaststellen dat de zorgverlening heeft plaatsgevonden. In 2021 bestond het financieel belang uit een betaalde bijdrage van ongeveer EUR 13,0 miljoen. Hoewel er geen sprake is van een bestuurlijk belang achten wij het voor de kaderstellende en controlerende rol van de raad van belang om deze samenwerkingspartner op te nemen in de paragraaf Verbonden partijen.

Grondbeleid

Bij afwezigheid van een Meerjarenperspectief Grondbedrijf (MPG) is deze paragraaf naar onze mening van groot belang voor de kaderstellende en controlerende rol van de raad op de voortgang van de grondexploitaties. In dat licht geeft deze paragraaf een veel beter beeld van de ontwikkelingen in de grondexploitaties en de reserve grondexploitaties gedurende het jaar. Er vindt ten opzichte van de jaarrekening 2020 een betere identificatie van risico's plaats met een betere vertaling naar de minimale gewenste omvang van de Reserve Grondexploitaties.

De informatiewaarde van de paragraaf kan verder worden verbeterd door een expliciete link te leggen met de strategische doelstellingen van de gemeente als geheel. Tevens kunnen worden externe beleidskaders beter worden uiteengezet en in relatie gebracht met de gemeentelijke kaders.

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarverslag
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico)
Ontwikkelingen uw organisatie
Bijlagen

Kwaliteit van de paragrafen (5/5)

Advies:

- Leg de inhoud van de paragrafen niet alleen langs de meetlat van het BBV, maar ook van de Financiële verordening.
- Versterk de koppeling tussen de uitgangspunten van het beleid en de realisatie gedurende het jaar.
- Voorzie kwantitatieve analyses van verklarende kwalitatieve analyses.
- Maak gebruik van grafieken en infographics.
- Geef niet alleen de positieve ontwikkelingen weer, maar maak ook transparant waar verbeterpotentieel is, zoals in de bedrijfsvoering.



Oordeel per paragraaf

Zie onderstaand hoe wij de informatiewaarde per paragraaf beoordelen.

Paragraaf	Oordeel 2021	Oordeel 2020
Lokale heffingen	*Beperkt*	*Beperkt*
Weerstandsvermogen	*Toereikend*	*Beperkt*
Onderhoud kapitaalgoederen	*Toereikend*	*Toereikend*
Financiering	*Toereikend*	*Toereikend*
Bedrijfsvoering	*Toereikend*	*Beperkt*
Verbonden partijen	*Toereikend*	*Toereikend*
Grondbeleid	*Toereikend*	*Beperkt*

Onze bevindingen bij de jaarrekening

Onderstaand hebben wij onze detailbevindingen op de aspecten rechtmatigheid en getrouwheid opgenomen boven de door u gestelde rapporteringstolerantie van € 50.000. Door op de bevinding te klikken krijgt u meer toelichting op de bevinding.

Getrouwheid	fouten (x €1.000)	onzekerheden (x €1.000)
1. Recht op zorg - JW*	203	2.285
2. Recht op zorg - Wmo*	34	797
3. Prestatielevering ZIN JW	39	994
4. Prestatielevering ZIN Wmo	0	74
5. Prestatielevering PGB totaal	0	73
6. Prestatielevering inkopen	0	235
7. Zorgkosten niet volledig	67	0
Totaal	**343**	**4.458**
Goedkeuringstolerantie	**1.770**	**5.310**

Rechtmatigheid	fouten (x €1.000)	onzekerheden (x €1.000)
3. Bevindingen bij getrouwheid	343	4.458
4. Aanbestedingen wijken af van (EU) richtlijnen	391	0
Totaal	**734**	**4.458**
Goedkeuringstolerantie	**1.770**	**5.310**

* Bij de controle wordt gebruik gemaakt van steekproeven. Om de bevindingen te vertalen naar de gehele massa die in de steekproef is betrokken, wordt gebruik gemaakt van extrapolatie. Bij fouten is een daadwerkelijke afwijking geconstateerd, bij onzekerheden is er onvoldoende controle-informatie beschikbaar om een conclusie te kunnen trekken.

Er is een significant tekort ontstaan in de uitvoering van de Jeugdwet

Binnen de uitvoering van de jeugdzorg is een significant tekort ontstaan van EUR 5,1 miljoen ten opzichte van de primaire begroting. Ten opzichte van de bijgestelde begroting is het tekort € 2,0 miljoen. Dit is naar onze mening een indicatie dat de interne beheersing op dit proces verbeterd dient te worden.

Het tekort wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt door extra opgelegde taken vanuit het Ministerie. Hiervoor zijn aanvullende decentralisatie-uitkeringen ontvangen. Daarnaast is er sprake van een hoger aantal indicaties dan verwacht, met name in het langdurige, duurdere zorgsegment. Een deel van dit tekort werd gedurende het jaar al voorzien, wat geleid heeft tot een opwaartse bijstelling van de begroting. Uit de analyse blijkt tevens dat de omvang van de toegekende PGB-budgetten fors hoger is dan verwacht. De reden hiervan is dat de raming van deze budgetten heeft plaatsgevonden op verkeerde grondslagen. Dit is in de programmaverantwoording toegelicht.

Domein	Begroting primair 2021 (x €1.000)	Begroting bijgesteld 2021 (x €1.000)	Realisatie 2021 (x €1.000)	Realisatie 2020 (x €1.000)
Jeugd PGB	188	188	863	849
Jeugd ZIN	13.411	16.521	17.822	15.239
Wmo PGB	893	545	352	568
Wmo ZIN	9.170	9.758	9.347	9.531
Totaal	**23.662**	**27.012**	**28.384**	**26.187**

Uw lasten in het sociaal domein geanalyseerd

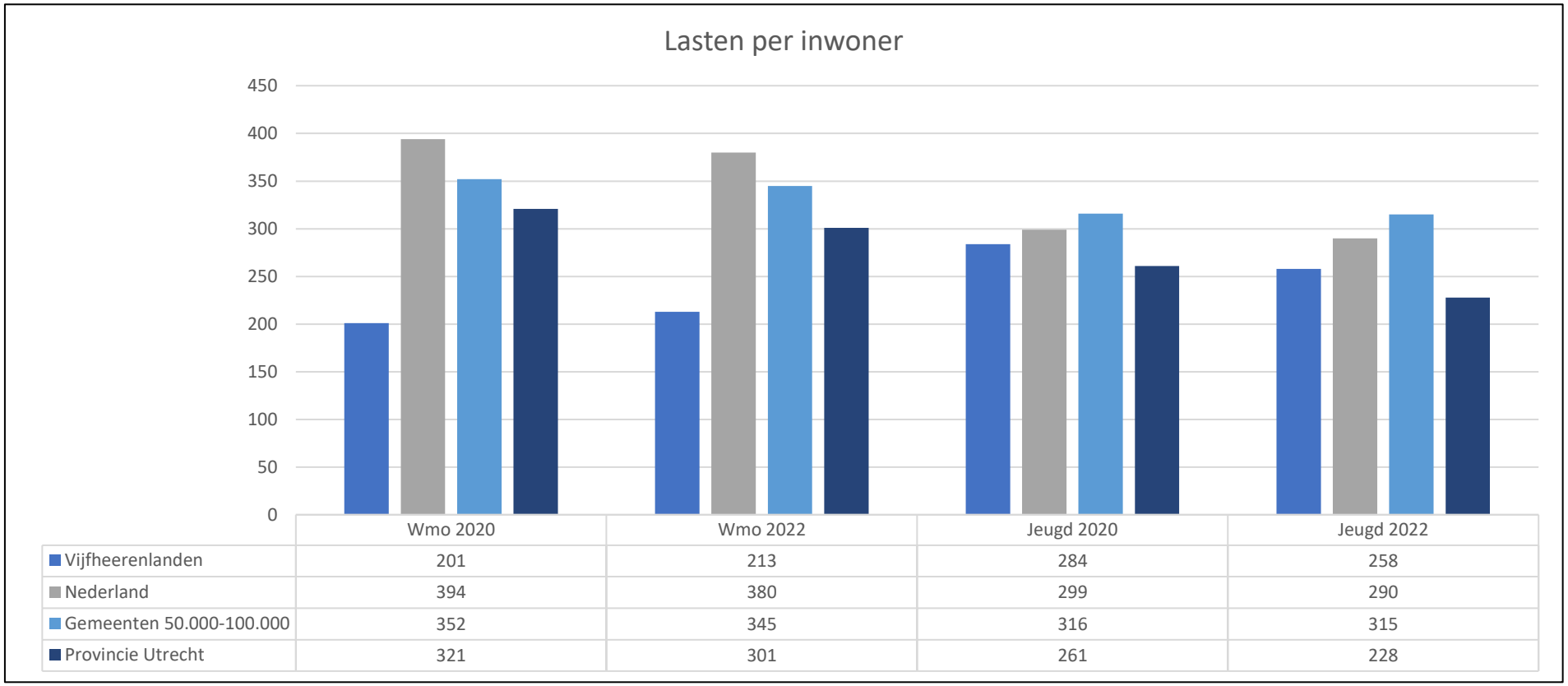
Op de volgende pagina hebben wij een visuele weergave gegeven van uw werkelijke lasten uit de jaarrekening 2020 ten opzichte van andere gemeenten in de provincie Utrecht, gemeente met dezelfde omvang als die van u en van het gemiddelde voor Nederland. Hetzelfde hebben wij gedaan voor de lasten in de begroting 2022.

Op basis van deze weergave kan geconcludeerd worden dat in het bijzonder de Wmo-lasten per inwoner, zowel in de begroting als in de jaarrekening, fors lager zijn dan gemiddeld. De kosten voor de uitvoering van de jeugdzorg zijn binnen uw gemeente hoger dan gemiddeld in de provincie Utrecht, maar blijven nog steeds sterk achter bij de lasten voor andere gemeente met uw omvang en bij het gemiddelde van alle Nederlandse gemeenten. Hoe deze verhoudingen zijn over 2021 kan niet worden berekend omdat nog een beperkte aantal gemeentelijke jaarrekeningen over 2021 openbaar gemaakt zijn.

Overigens willen wij u wijzen op het feit dat de in 2022 begrote uitgaven per inwoner voor de jeugdzorg in de begroting 2022 lager zijn dan de werkelijke uitgaven in de jaarrekening 2020 en de jaarrekening 2021 (EUR 309). Derhalve is het risico aanwezig dat de werkelijke kosten voor de jeugdzorg in 2022 significant hoger zullen uitkomen dan in de begroting over 2022 werd verwacht.

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarverslag
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico)
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen

Overzicht lasten Wmo en Jeugd per inwoner



	Wmo 2020	Wmo 2022	Jeugd 2020	Jeugd 2022
Vijfheerenlanden	201	213	284	258
Nederland	394	380	299	290
Gemeenten 50.000-100.000	352	345	316	315
Provincie Utrecht	321	301	261	228

Samenwerking met RBL is in 2021 formeel ingericht

De auditcommissie heeft ons bij de controle van de jaarrekening 2021 verzocht om specifiek aandacht de schenken aan de interne beheersing van de processen die zijn ondergebracht bij, alsmede de samenwerking met, de Regionale Backoffice Lekstroom (RBL). Hierna hebben wij onze bevindingen ten aanzien van deze aspecten voor u samengevat.

Interne beheersing van overeenkomst met RBL is verbeterd

Bij de Jeugdwet geldt als belangrijk knelpunt dat de intake in het zorgproces ook via externe verwijzers kan plaatsvinden. Hierdoor is het belang van een toereikende beheersing op de in-, door- en uitstroom in het proces nog belangrijker. Omdat de door- en uitstroom in de Jeugdzorg is uitbesteed aan het RBL, is een strakke beheersing en informatie-voorziening naar onze mening van belang. Wij hebben geconstateerd dat dit nog niet in voldoende mate is ingericht, maar wel stappen worden ondernomen om dit te verbeteren. In het bijzonder is de operationele samenwerking aan toonbaar verbeterd.

Wij signaleren echter ook dat er nog geen adequate grip is op de kosten in de Jeugdzorg. Daarom raden wij u aan om als belangrijke deelnemer in het samenwerkingsverband zelfstandig uw ambities en doelstellingen te bepalen ten aanzien van de samenwerking met de RBL en de beheersing van de door hen uitgevoerde processen. Op basis van deze ambities raden wij u aan om een plan van aanpak op te stellen om deze ambities en doelstellingen te realiseren richting een mogelijke nieuwe samen-werking per 1 januari 2023.

Wij hebben ook geconstateerd dat de samenwerking met RBL in 2021 formeel is ingericht. Onze belangrijkste bevindingen ten aanzien van de samenwerking met RBL zijn:

- Er is sprake van een *Samenwerkingsovereenkomst Sociaal Domein Regio Lekstroom 2017 ev* (SOK) waarin de gemeente Vianen één van de vijf gemeenten is. Deze overeenkomst is niet ondertekend door gemeente Vianen. Wel is de SOK getekend door gemeente Houten op 10 december 2019 en gemeente Lopik op 22 oktober 2019. Op dit moment was de gemeente Vianen reeds opgegaan in gemeente Vijfheerenlanden;
- Er is sprake van een *Dienstverleningsovereenkomst inkoop en administratieve dienstverlening Jeugdwet en Wmo Lekstroom* (DVO) tussen gemeente Nieuwegein en Gemeente Houten;
- Er is een addendum bij de SOK opgesteld tussen de vier deelnemende gemeenten en gemeente Vijfheerenlanden. In dit addendum treedt gemeente Vijfheerenlanden tijdelijk toe tot de SOK voor de periode van 9 februari 2021 en met 31 december 2021. De overeenkomst wordt stilzwijgend met een periode van maximaal één jaar verlengd. De rechten en verplichtingen ten aanzien van de voormalige gemeente Vianen gaan met terugwerkende kracht per 1 januari 2019 over naar de RBL.

Interne beheersing binnen Sociaal Domein is verbeterd, maar blijft aandacht vragen

- In het collegebesluit d.d. 26 januari 2021 wordt verwezen naar artikel 44 van de Wet Arhi waardoor de verplichtingen van gemeente Vianen die voortkomen vanuit de SOK per rechtswege overgaan naar gemeente Vijfheerenlanden. Formeel ontbreekt het echter aan een overeenkomst tussen gemeente Vianen en de andere partijen in de SOK (zie hierboven). Met het addendum lijkt dit hiaat te zijn opgelost;
- Het aantal overlegmomenten tussen de gemeente en RBL is in 2021 en begin 2022 opgevoerd. Op basis van de reviewwerkzaamheden die wij hebben uitgevoerd bij de accountant van RBL voor de jaarrekening 2021 hebben wij geconstateerd dat aan de zijde van RBL veel meer samenwerking op operationeel wordt ervaren dan voorgaand jaar;
- Er is (financiële) sturingsinformatie beschikbaar, maar de voorspellende waarde ervan kan verder worden verbeterd;
- Bij de inschatting van de kosten voor jeugdzorg wordt voornamelijk gesteund op de inschattingen van RBL. Naar onze mening zijn de lasten voor jeugdzorg dusdanig van omvang dat de gemeente zelfstandig inzicht moeten hebben in deze kosten.

Wij hebben van de directie begrepen dat er op regionaal verband veelvuldig overleg is met en over de RBL, maar dat in dit regionaal verband niet altijd consensus is over de wijze waarop de samenwerking met en binnen de RBL vormgegeven dient te worden

Prestatielevering binnen het sociaal domein niet in processen verankerd

Interne beheersing van het Wmo-proces is verbeterd

De interne beheersing rond de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is in 2021 verder verbeterd. Enkele (deel)processen zijn beschreven, nieuwe beschikkingen zijn eenduidiger opgesteld, de dossiervorming is volledige en interne kwaliteitscontroles zijn beter geïntegreerd in het team. Uit de controles van de VIC is gebleken dat er minder fouten en onzekerheden zijn dan in 2020.

Volledigheid van de geleverde zorg in de jaarrekening blijft een aandachtspunt

De uitvoering van de Wmo is belegd binnen de gemeentelijke organisatie. Voor een belangrijk deel wordt aangesloten bij het berichtenverkeer tussen zorgverlener en gemeente. Hierbij ligt de nadruk in de financiële beheersing op de betaalregels. Een volledig inzicht in de beschikte zorg die wel is uitgevoerd, maar nog niet is gefactureerd is niet aanwezig. Hierdoor is het risico aanwezig dat zorgkosten onverwacht in rekening worden gebracht bij de gemeente. Tijdens onze controle hebben wij daarom specifiek aandacht besteed aan de volledig van de verplichting uit hoofde van de uitgevoerde, nog niet gedeclareerde zorg. Uit deze werkzaamheden bleek een geringe afwijking van € 67.000. Dit bedrag hebben wij meegenomen als fout in onze oordeelsvorming.

Interne beheersing Jeugdwet heeft de aandacht

Ook bij de uitvoering van de Jeugdwet zijn er door het betreffende team zichtbaar goede stappen voorwaarts gemaakt in de interne beheersing van de processen en waarborging van de rechtmatigheid in de dienstverlening. Mede door een achterstand in de administratieve verwerking van concrete zorgvragen zijn echter door uw VIC meerdere fouten en onzekerheden geconstateerd.

Een belangrijke oorzaak van de geconstateerde onrechtmatigheden in de uitvoering van de Jeugdwet is dat er bij doorlopende zorg begonnen is met de zorgverlening voordat gestructureerd heronderzoek heeft plaatsgevonden. Tevens is in een aantal dossiers geconstateerd dat met de zorgverlening is begonnen voordat de beschikking is afgegeven. Overigens wordt in de Jeugdwet de mogelijkheid geboden om de zorg in voorkomende gevallen al te starten, omdat de snelheid van zorg niet gehinderd mag worden door (verplichte) administratieve procedures. Uit de dossiervoering is echter niet zichtbaar of er sprake is van daadwerkelijk acute zorg (rechtmatig) of achterstanden in de administratieve verwerking dan wel afwijkingen van de geldende wet- en regelgeving zonder dat er sprake is van een dossier met acute zorg (onrechtmatig).

Prestatielevering binnen het sociaal domein niet in processen verankerd

Prestatielevering zorg in natura is niet in de processen verankerd

Om de prestatielevering door de zorgverleners vast te stellen wordt tot op heden volledig gesteund op de productieverantwoordingen van deze zorgverleners. Hierdoor bent u voor de rechtmatige uitvoering van de processen binnen het sociaal domein, maar ook voor de tijdige afronding van uw jaarrekening, afhankelijk van derde partijen. Deze afhankelijkheid kan worden verminderd door de invoering van (schriftelijke) cliëntervaringsonderzoeken gericht op de kwaliteit en prestatielevering van de zorg. Daarnaast kan de aandacht voor prestatielevering onderdeel vormen van de herbeoordeling van cliënten.

Om de interne beheersing van uw processen in het sociaal domein te verbeteren hebben wij de organisatie aangeraden om prioriteit te geven aan het inrichten van het zogenaamde 'mandje' aan controlemaatregelen ter borging van de eigen beheersing van het aspect prestatielevering zodat de afhankelijkheid van accountants van aanbieders beperkt kan worden.

Prestatielevering PGB budgetten is meegenomen in de processen

Een belangrijke verbetering in de werkprocessen binnen het Sociaal Domein is het vaststellen dat de zorg die is toegekend op basis van persoonsgebonden budgetten (PGB) daadwerkelijk is geleverd.

Voorgaand jaar heeft dit niet plaatsgevonden, waardoor wij een bedrag van € 1,4 miljoen als onzeker hebben aangemerkt in onze oordeelsvorming bij de jaarrekening 2020. Dit jaar heeft het team voor de verstrekte PGB-budgetten, voor zowel de Wmo als de Jeugdwet, een uitgebreide deelwaarneming uitgevoerd of de PGB-budgetten door cliënten zijn uitgegeven waarvoor we zijn verstrekt. Hierdoor is de onzekerheid ten aanzien van de juistheid en rechtmatigheid van deze lasten in de jaarrekening 2021 weggenomen.

Effect op onze controlebevindingen

Voor de prestatielevering van de geleverde zorg in de Jeugdwet wordt gesteund op de werkzaamheden die worden uitgevoerd door de RBL. Wij hebben geconstateerd dat bij de RBL niet van alle zorgverleners de prestatielevering van de zorg vastgesteld is. Het totaalbedrag hiervan bedraagt € 1,0 miljoen. Wij hebben dit bedrag in onze oordeelsvorming meegenomen als onzekerheid.

Schattingen sociaal domein zijn evenwichtig

Bij het opstellen van de jaarrekening maakt het college belangrijke schattingen. We hebben de schattingen die het college heeft gemaakt bij het opstellen van de jaarrekening 2021 beoordeeld. Onderstaande tabel geeft een overzicht van onze bevindingen met de bijbehorende motivering.

Schattingspost	Oordeel					Toelichting
Nog te betalen zorgkosten			●			De nog te betalen kosten zijn bepaald op basis van de opgaven van de zorgverleners, de RBL en de afloop van de balanspositie in 2021. Het verschil tussen deze opgaven en de reeds in de administratie verantwoorde lasten zijn als kortlopende schuld verantwoord op de balans. Deze schuld wijkt niet materieel af van onze controlebevindingen.
	controleverschil	*voorzichtig*	*evenwichtig*	*optimistisch*	*controleverschil*	

De grondexploitaties vertonen een positieve ontwikkeling

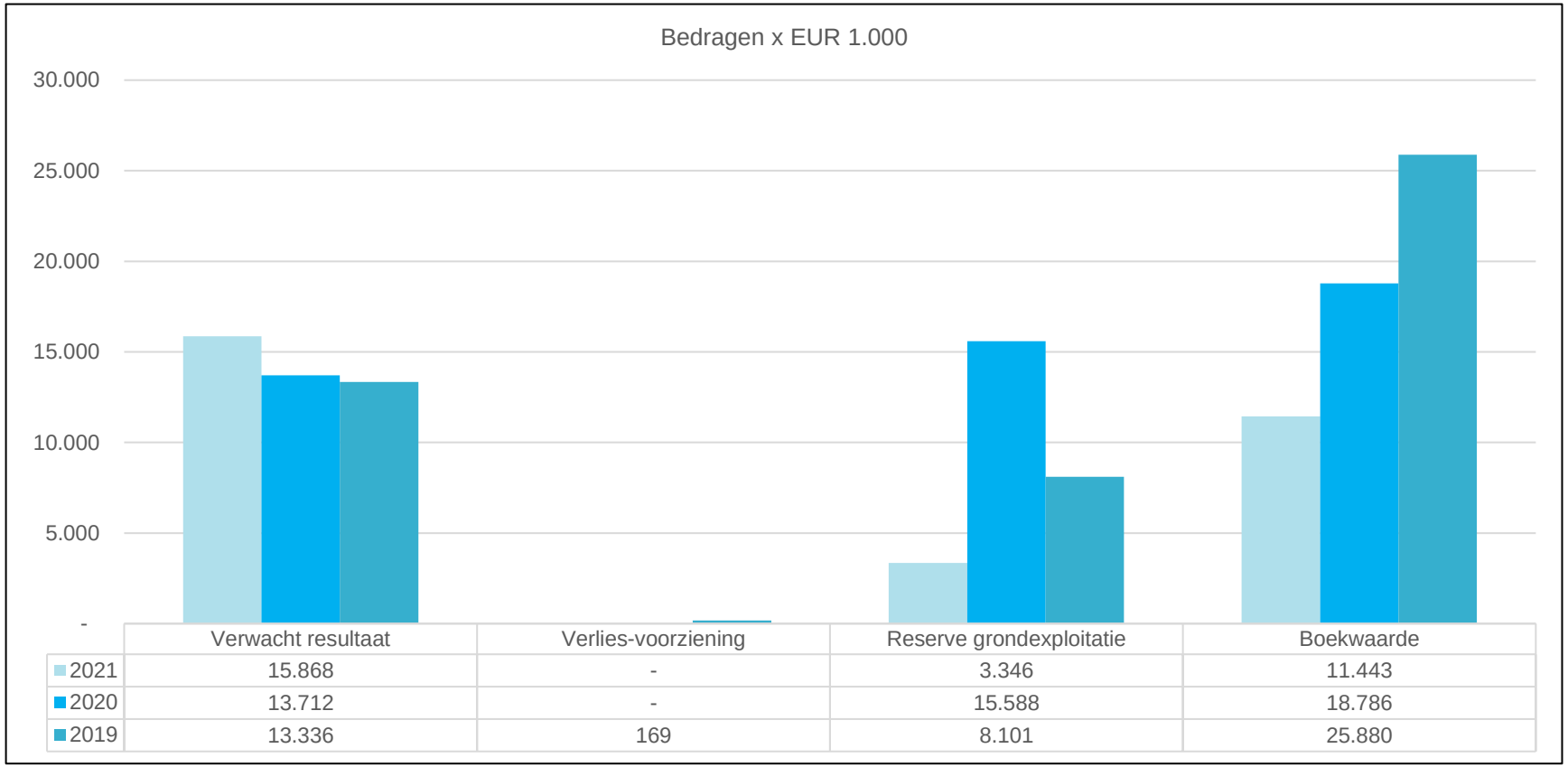
In de grafiek op de volgende pagina blijkt dat de grondexploitaties zich in totaliteit positief ontwikkelen. De winstuitname binnen het grondbedrijf is in 2021 € 2,8 miljoen. Vorig jaar bedroeg dit € 1,4 miljoen. Dit is vooral te danken aan de (financiële) voortgang binnen de projecten Gaasperwaard en Sluiseiland.

De boekwaarde van de gronden in exploitatie in de balans is verder afgenomen van € 18,8 miljoen naar € 11,4 miljoen. Dit is met name te danken aan de verkopen van kavels in projecten Broekgraaf, Gaasperwaard en Sluiseiland. De daling van de boekwaarde geeft aan dat het risicoprofiel van de grondexploitaties als geheel is gedaald.

Het verwachte nominale eindresultaat van de lopende projecten is in totaal € 15,9 miljoen. Dit is fors hoger dan het verwachte eindresultaat zoals dat verantwoord was in de jaarrekening 2020 van € 13,7 miljoen. Deze positieve ontwikkeling is voornamelijk te danken aan de ontwikkeling in het voorzieningencluster Broekgraaf. Daarnaast is bij de controle van de jaarrekening geconstateerd dat de nog te verwachten kosten in het project Sluiseiland ongeveer € 0,9 miljoen te hoog waren ingeschat. Dit is gecorrigeerd in de definitieve jaarrekening, wat een positief effect heeft gehad op de tussentijds winstneming in de jaarrekening 2021 van € 1,2 miljoen.

Binnen de grondexploitaties is geen verliesvoorziening gevormd. De reden hiervoor is dat het college verwacht dat alle projecten met een positief resultaat kunnen worden gerealiseerd. Wij merken op dat het meest omvangrijke project, Broekgraaf in Leerdam, exclusief het voorzieningencluster, een verwacht eindresultaat op nominale waarde heeft van € 0,5 miljoen. Gezien de nog te realiseren kosten en opbrengsten binnen dit project bestaat er een risico dat het project alsnog verliesgevend zal zijn. In het risicomanagementproces is dit onderkend.

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarverslag
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico)
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen



	Verwacht resultaat	Verlies-voorziening	Reserve grondexploitatie	Boekwaarde
2021	15.868	-	3.346	11.443
2020	13.712	-	15.588	18.786
2019	13.336	169	8.101	25.880

Interne beheersing grondexploitaties is toereikend, maar afhankelijk van derden

De auditcommissie heeft ons bij de controle van de jaarrekening 2021 verzocht om specifiek aandacht de schenken aan de interne beheersing rondom en de wijze van waardebepaling van de grondexploitaties. Hierna hebben wij onze bevindingen ten aanzien van deze aspecten voor u samengevat.

Beheersing grondexploitaties is toereikend, maar afhankelijk van externen

De operationele beheersing van de grondexploitaties op tactisch en operationeel niveau is toereikend, maar is afhankelijk van de kennis, ervaring en inzet van externe medewerkers. Bij het wegvallen van deze externe expertise is het risico aanwezig dat de voortgang van de projecten stil komt te liggen en risico's onvoldoende inzichtelijk zijn. De kennis en ervaring om de grondexploitaties financieel te beheersen en de kwaliteit van de projecties te beoordelen, is binnen het Team Financiën aanwezig.

Gezien het projectmatige karakter van de grondexploitaties is het overigens een bewuste, en naar onze mening begrijpelijke, keuze van de organisatie om gebruik te maken van externe medewerkers.

Vanuit de wetgeving is het niet verplicht om als gemeente een Nota Grondbeleid te hebben. In de financiële verordening is echter door de raad bepaald dat het college eens in de vier jaar een (geactualiseerde) Nota Grondbeleid aanbiedt aan de Raad. Wij hebben geconstateerd dat dit tot op heden nog niet heeft plaatsgevonden. In de raadsinformatiebrief van 17 november 2020 heeft het college de raad hierover geïnformeerd. In de begroting 2022-2025 is het ontbreken van de Nota Grondbeleid verder gemotiveerd.

Het college is van mening dat het belangrijk is om eerst de toekomstige ruimtelijke opgaven van de gemeente in beeld te hebben zoals deze een plek zullen krijgen in de omgevingsvisie. Omdat er nog gewerkt wordt aan de omgevingsvisie, wordt het grondbeleid daarin meegenomen. Wij realiseren ons dat deze volgorde vanuit het oogpunt van doelmatigheid de voorkeur heeft van het college. Formeel gezien heeft de raad op dit moment echter onvoldoende mogelijkheden om inhoud te geven aan haar kader-stellende en controlerende functie ten aanzien van het grondbeleid. Hierbij dient te worden opgemerkt dat de grondexploitaties jaarlijks worden geactualiseerd en aan de raad worden aangeboden.

Wij hebben begrepen dat de Nota Grondbeleid op dit moment wordt opgesteld. Naar verwachting wordt deze Nota in 2022 aan uw raad ter vaststelling aangeboden.

Informatievoorziening naar de raad is beperkt

De informatievoorziening naar de raad is beperkt

Gezien de financiële omvang en lange looptijd van de exploitaties en het feit dat veel gronden nog moeten worden geleverd, achten wij het risicoprofiel van uw grondexploitatie hoog. Naar onze mening krijgen de grond-exploitaties in de informatievoorziening naar de gemeenteraad niet de aandacht die passend is bij een dergelijk risicoprofiel. Wij hebben geconstateerd dat er door de organisatie geen Meerjarenperspectief Grondexploitaties (MPG) wordt opgesteld. Hoewel de informatiewaarde van de paragraaf Grondbeleid in de jaarrekening 2021 is verbeterd, ontbreekt het aan een duidelijke risico- en scenarioanalyse per grondexploitatie. Hierop vormt Broekgraaf, de grootste en financieel meest relevante grondexploitatie binnen de gemeente, een positieve uitzondering. Als onderdeel van deze geactualiseerde grondexploitatie wordt ook een geactualiseerde risicoanalyse en scenarioanalyse opgesteld. Deze grondexploitatie kan naar onze mening in de toekomst dan ook als voorbeeld fungeren voor de overige grondexploitaties.

Wij raden u aan om met de gemeenteraad in overleg te treden over de informatiebehoefte ten aanzien van de grondexploitaties, en de informatievoorziening hierop aan te passen. Hierbij zijn wij van mening dat, gezien het risicoprofiel van uw grondexploitaties, de gemeenteraad een proactieve rol zal moeten aannemen. Wij raden u daarom aan om voor de raad (informele) bijeenkomsten te organiseren voor de belangrijkste grondexploitatieprojecten, zoals Broekgraaf en De Weide II, waarbij raadsleden zich kunnen laten informeren over de status, voortgang en risico's binnen de projecten.

Interne beheersing tijdschrijven op projecten ontbreekt

Binnen de gemeente Vijfheerenlanden vindt in principe geen urenregistratie plaats door de medewerkers. Hierop is een uitzondering voor grond-exploitaties en investeringen. Wij hebben echter vastgesteld dat de interne operationele beheersing op deze urenregistratie ontbreekt. Hierdoor is er geen zekerheid dat de urencomponent die aan de grondexploitatie en investeringsprojecten wordt toegerekend juist en volledig is. De voortgang van het urenschrijven is wel onderdeel van het management dashboard. Hierdoor bestaat de mogelijkheid om bijzonderheden in de urenregistratie te signaleren en terug te koppelen aan de verantwoordelijke netwerkmanager.

Wij hebben vastgesteld dat de totaal op projecten geactiveerde urencomponent niet materieel is voor de jaarrekening als geheel. Vanuit de organisatie hebben wij echter signalen ontvangen dat niet alle uren ook daadwerkelijk worden geschreven. Hierdoor wordt de exploitatie mogelijk ten onrechte belast. Wij raden u aan om de projectleiders minimaal maandelijks een analyse op de juistheid en volledigheid van de geschreven uren te laten uitvoeren.

Schattingen fysiek domein zijn evenwichtig

De waardering van uw grondexploitaties is voor een groot deel afhankelijk van schattingen. Om inzicht te krijgen in de financiële risico's stelt de gemeente exploitatieoverzichten op, de zogenaamde jaarschijven, waarin een schatting is opgenomen van de te maken kosten en opbrengsten. Aan deze schattingen liggen diverse parameters en uitgangspunten ten grondslag. Wij hebben de gehanteerde uitgangspunten en parameters beoordeeld. In onderstaande tabel zijn onze bevindingen weergegeven.

Schattingspost	Oordeel					Toelichting
	controleverschil	voorzichtig	evenwichtig	optimistisch	controleverschil	
Gehanteerde rekenrente		●				Het college rekent binnen de grondexploitaties met een toekomstige rekenrente van 1,0% (2021: 1,5%). Dit percentage lijkt aan de hoge kant te zijn. In 2021 is de gehele leningenportefeuille geherfinancierd tegen een rente met een looptijd van 40 jaar tegen een gemiddelde van iets meer dan 0,7%. De omslagrente is ongeveer 0,5%. Derhalve lijkt de rente voorzichtig ingeschat. Volgens de Notitie Grondbeleid dient de daadwerkelijk betaalde rente over het vreemd vermogen te worden toegerekend op basis van de bruto-boekwaarde per 1-1-2021. Gezien het verschil van maximaal 0,5% is het effect niet materieel voor de jaarrekening als geheel.
Kostenstijging			●			De gehanteerde kostenstijging voor 2022 is 4% (2021: 2%), aflopend naar 2% in 2025. De index voor 2022 en 2023 lijkt laag gezien de huidige inflatie en de ontwikkeling van de bouwkosten. De algehele verwachting is dat dit nog minimaal 1,5-2 jaar aanhoudt. De aannames liggen echter in lijn met het rapport van extern specialist Metafoor.
Opbrengst-stijging		●				Het college rekent in 2022 met een opbrengstenstijging van 2,5% (2021: 1,5%). Die terugloopt naar 1,5% in 2025. Deze daling lijkt beperkt te passen binnen het rapport van Metafoor. Dit rapport geeft licht hogere indexaties dan in de aannames meegenomen. Daarnaast lijkt het onwaarschijnlijk dat de indexatie van de opbrengsten lager zal zijn dan de indexatie van de kosten. Aanname lijkt derhalve voorzichtig.
Gehanteerde programmering			●			De programmering van de grondexploitaties is gebaseerd op actuele marktomstandigheden, interne en externe adviezen, onderzoeken en politieke uitgangspunten ten aanzien van woningbouw en werkgelegenheid. De programmering is in 2021 niet gewijzigd. Wij achten de op marktinformatie gebaseerde inschatting voor de programmering evenwichtig op basis van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden.
Verkoopprijzen			●			De prijzen zoals ingerekend in de grondexploitaties zijn veelal gebaseerd op marktinformatie of taxaties. Voor een aantal taxaties is de grondwaarde residueel bepaald (terugrekenend: V.O.N. prijs/huurprijs -/- bouwkosten -/- overige kosten = grondwaarde). Wij achten voor 2021 de gehanteerde prijsstelling, zoals opgenomen in de door ons gecontroleerde projecten, voldoende onderbouwd.

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarverslag
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico)
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen

Bijna alle controleverschillen zijn in de jaarrekening gecorrigeerd

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente heeft de jaarrekening opgesteld in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Als onderdeel van onze controle en met betrekking tot de jaarrekening hebben wij:

- de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving beoordeeld; en
- de juistheid en de volledigheid van de toelichtingen beoordeeld.

Wij zijn van mening dat de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling die het college heeft gehanteerd bij het opstellen van de jaarrekening 2021 aanvaardbaar zijn en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria geschikt.

Bij onze controle hebben wij een beperkt aantal onjuistheden geconstateerd. Deze onjuistheden zijn in het bijzonder veroorzaakt door een onjuiste classificatie van bedragen in de balans, en niet in het onjuiste boekingen in het resultaat. Dit geeft een indicatie dat de financiële administratie en het afsluitingsproces op een goede wijze zijn ingericht en uitgevoerd. Dit is een compliment voor de inzet en werkzaamheden van de financieel adviseurs en het team Control tijdens de jaarafsluiting.

Bijna alle controleverschillen boven onze rapporteringstolerantie van € 50.000 zijn in de jaarrekening gecorrigeerd. Het college heeft besloten om de correctie uit hoofde van nagekomen zorgkosten van € 67.000 niet in de jaarrekening te verwerken omdat deze correctie pas laat bekend werd.

Onrechtmatigheden bij aanbestedingen zijn fors afgenomen

Verbetermaatregelen om rechtmatigheid inkopen en aanbestedingen te verbeteren hebben resultaat gehad

In 2021 zijn de goede stappen om de rechtmatigheid van de aanbesteding in de organisatie te waarborgen voortgezet. De belangrijkste verbeteringen zijn:

- Het gebruik van het zaaksysteem is zichtbaar toegenomen. Het is echter nog steeds mogelijk om als aanvrager af te wijken van de door het zaaksysteem aangegeven aanbestedingsprocedure. Tevens dwingt het zaaksysteem aanbevolen acties of meldingen niet af. Hierdoor is de rechtmatigheid van de aanbestedingen (nog) niet in het proces gewaarborgd;
- Met ingang van 1 januari 2021 zijn meerdere raamovereenkomsten aangegaan met bijvoorbeeld leveranciers van extern personeel en groenonderhoud. Deze raamovereenkomsten zijn tot stand gekomen door middel van (rechtmatige) Europese aanbestedingen. Nieuwe inhuur van extern personeel dient plaats te vinden binnen deze raamovereenkomsten.

Onrechtmatige aanbestedingen tellen op tot EUR 0,4 miljoen

De verbetermaatregelen hebben geleid tot lagere onrechtmatigheden bij Europese aanbestedingen. De totale geconstateerde feitelijke fout over 2021 bedraagt € 0,4 miljoen. Ten opzichte van de totale onrechtmatigheidsfout in de jaarrekening 2020 van € 2,8 miljoen, is dat een significante verbetering.

Binnen de organisatie ontbreekt adequaat inzicht in de verplichtingen

Binnen de gemeente Vijfheerenlanden is geen contracten- of verplichtingenadministratie aanwezig. De mogelijkheid hiervoor is in opzet aanwezig binnen de applicatie Civision Middelen, maar wordt (nog) niet gebruikt. Hierdoor is er beperkt zicht op de lopende verplichtingen van de gemeente. Het voordeel van een verplichtingenadministratie in Civision Middelen is dat er een beter inzicht ontstaat in de totale financiële positie van de organisatie, de voorspellende waarde ten behoeve van liquiditeitsmanagement wordt verhoogd en het autorisatie- en verwerkingsproces van facturen wordt vereenvoudigd. Wij raden u derhalve aan om de verplichtingenadministratie in Civision Middelen in te richten en in gebruik te nemen.

Prestatielevering inkopen vraag aandacht

Prestatielevering inkopen niet volledig kunnen vaststellen

Wij hebben geconstateerd dat de (vaststelling van de) prestatielevering van inkopen niet altijd zichtbaar in het proces worden vastgelegd. Dit is bevestigd vanuit de werkzaamheden van de VIC. Tijdens werkzaamheden is tevens gebleken dat de prestatielevering niet altijd achteraf door de “prestatie-akkoord-verklaarders” (PAV’ers) kon worden aangetoond. De geëxtrapoleerde resterende onzekerheid van de inkopen waarvan de prestatielevering niet kon worden vastgesteld bedraagt EUR 235.000.

Een belangrijke rol binnen de financiële functie en interne beheersing van de organisatie wordt ingevuld door de PAV’ers. Wij hebben op basis van diverse gesprekken met deze PAV’ers geconstateerd dat het niet bij iedereen duidelijk is wat de kaders en verantwoordelijkheden zijn in het proces. Het ontbreekt aan een eenduidige werkinstructie waarin is opgenomen welke werkzaamheden de PAV’ers moeten uitvoeren bij het goedkeuren van een factuur, welke bewijsvoering voor het vaststellen van de prestatielevering noodzakelijk is. Tevens ontbreekt op dit moment een ondergrens voor het formeel vaststellen van de prestatielevering. Dit leidt er in de praktijk toe dat er veel moeite wordt gedaan om bijvoorbeeld de aankoop van een bos bloemen of een lunch tijdens een vergadering te onderbouwen. De controle achteraf is een arbeidsintensief en langdurig proces. Naar onze mening is dit niet wenselijk.

Wij hebben geconstateerd dat de organisatie proactief heeft gereageerd op ons advies om op korte termijn een eenduidige werkinstructie op te stellen voor de PAV’ers waarin minimaal is opgenomen:

- Het minimale bedrag waarboven een expliciete prestatieverklaring noodzakelijk is;
- Binnen welke termijn de prestatieverklaring dient plaats te vinden;
- Welke documenten gelden als bewijsvoering voor de prestatieverklaring;
- De centrale plek waar deze documenten opgeslagen worden, bij voorkeur in Civision Middelen bij de factuur waarvoor het akkoord gegeven wordt.

Mede op basis van dit advies is in juli 2021 door de VIC de Notitie vastlegging en onderbouwing prestatielevering opgesteld. Wij hebben deze notitie besproken met de VIC en enkele suggesties voor optimalisatie gedaan. Wij hebben begrepen dat deze notitie zal worden vastgesteld door het college parallel aan het tot stand komen van de nieuwe financiële verordening. Naar onze mening draagt dit bij aan de duidelijkheid voor de organisatie, de VIC en ons over de wijze waarop de juiste en volledige prestatielevering van de inkopen kan worden gewaarborgd.

Formele onrechtmatigheden in subsidieproces

Formele onrechtmatigheden in subsidieproces

Bij de controle op de verstrekte en vastgestelde subsidies hebben wij geconstateerd dat regelmatig de in de Algemene Subsidieverordening genoemde termijnen en voorwaarden voor aanlevering van documenten niet worden nagekomen. Hierdoor is er sprake van een formele onrechtmatigheid, omdat niet voldaan is aan de genoemde verordening. Omdat er geen sprake is van financiële consequenties, wegen wij deze formele onrechtmatigheid niet mee in ons oordeel.

Wij raden u aan om een analyse uit te voeren naar de oorzaak van het groot aantal termijnoverschrijdingen. Indien blijkt dat de in de Algemene Subsidieverordening genoemde termijnen niet passen binnen de werkprocessen van de organisatie, dan geven wij u in overweging op de verordening hierop aan te passen. Een alternatief zou zijn om de bepaling van de termijnen binnen de kaders van de Alegemene wet bestuursrecht te mandateren aan het college. Hiermee maken deze termijnen geen onderdeel meer uit van het normenkader.

Bijzonderheden in uw jaarrekening (1/2)

Betaalde agio bij herfinanciering leningenportefeuile

In 2021 is een nieuw financieringsarrangement met de BNG en NWB afgesloten. De lopende leningenportefeuille van EUR 102,0 miljoen is hierbij vervroegd afgelost. In ruil zijn twee nieuwe leningen gesloten voor in totaal EUR 170,0 miljoen met een looptijd van 40 jaar. Daarbij is ook de lopende kasgeldlening van EUR 45,0 miljoen omgezet naar een langlopende lening. Doel van de omzetting is om de rente te verlagen en voor een langere periode vast te zetten.

De kosten (agio) voor deze omzet bedragen EUR 14,2 miljoen. Deze bedragen waren in de concept-jaarrekening volledig verantwoord ten laste van het resultaat. In de financiële verordening Gemeente Vijfheerenlanden 2019 is echter door uw raad bepaald dat betaalde agio dient te worden geactiveerd en in vijf jaar te worden afgeschreven. Daarom is de betaalde agio in de balans geactiveerd onder de immateriële vaste activa. De komende vijf jaar, te beginnen in 2022, zal deze balanspost jaarlijks met EUR 2,8 miljoen verminderen ten laste van het resultaat.

Garantieverplichtingen WSW-leningen zijn fors toegenomen

Aan de passivazijde van de balans is, onder het balanstotaal, een overzicht opgenomen van de borg- en garantiestellingen die door de gemeente zijn afgegeven ten behoeve van derde partijen. In 2021 is de totale omvang van deze zekerheidsstellingen toegenomen van EUR 252,5 miljoen naar 300,0 miljoen. Deze stijging wordt volledig veroorzaakt door de toegenomen achtervang voor de WSW leningen door de landelijke herziening van de leningenportefeuille van woningcorporatie Vestia.

Overigens is het risico dat de gemeente daadwerkelijk wordt aangesproken voor deze leningen bijzonder klein.

Onderhoudsvoorzieningen ingesteld

In de jaarrekening 2021 is een bedrag van EUR 2,8 miljoen verantwoord als voorzieningen ter egalisatie van groot onderhoud aan diverse categorieën kapitaalgoederen. Tot en met de jaarrekening 2020 waren voor dit doel meerdere bestemmingsreserves gevormd. Omdat in 2021 het beheerplan Civiele Kunstwerken en het Gemeentelijk Beheerplan Vastgoed 2021-2024 zijn vastgesteld door uw raad, zijn voorzieningen gevormd om de kosten voor het groot onderhoud uit de beheerplannen te egaliseren. De initiële storting in deze voorziening is gedekt uit de bestemmingsreserves groot onderhoud.

Bijzonderheden in uw jaarrekening (2/2)

Voorziening riolering onderbouwen in gemeentelijk rioleringsplan

In overeenstemming met artikel 229b van de Gemeentewet mogen heffingen maximaal kostendekkend worden vastgesteld. Deze beoordeling vindt plaats op basis van de geraamde baten en lasten. Hierbij is het toegestaan om schommelingen te voorkomen in de tarieven door tariefegalisatie toe te passen.

Uw gemeenteraad heeft met de vaststelling van het gemeentelijke rioleringsplan bepaald om in het tarief voor de rioolheffing niet te sparen voor toekomstige lasten, maar om de bijdragen van derden die niet direct in verband staan met achterstallig onderhoud of investeringen aan de riolering in te zetten ten behoeve van tariefegalisatie. De middelen worden dan op begrotingsbasis gedoteerd aan een voorziening. Er moet extracomptabel worden aangetoond dat deze middelen binnen een redelijke termijn ingezet worden ter bestrijding van de lasten waarvoor een heffing is opgelegd.

In de jaarrekening 2021 is een egalisatievoorziening Riool verantwoord van € 9,5 miljoen. Deze voorziening is in 2021 met EUR 1,0 miljoen gedoteerd op basis van het gerealiseerde resultaat op het product Riool.

Er is niet inzichtelijk wat de achterliggende oorzaak is van de omvangrijke stand van de voorziening, zoals een te hoog tarief, achterblijvende investeringen of achterblijvend onderhoud, en hoe dit bedrag binnen een redelijke termijn ingezet kan worden ter bestrijding van de lasten aan het riool. Wij raden u aan om in overleg te treden met het college om de omvang van de voorziening Riolering nader te analyseren op oorzaak en toekomstige inzet.

Voorziening begraafplaatsen vrijgevallen ten gunste van het resultaat

In overeenstemming met artikel 229b van de Gemeentewet mogen heffingen maximaal kostendekkend worden vastgesteld. Deze beoordeling vindt plaats op basis van de geraamde baten en lasten. Het is toegestaan om de bijdragen van derden (baten tarieven) in te zetten ten behoeve van tariefegalisatie. De middelen worden dan op begrotingsbasis gedoteerd aan een voorziening. Eventuele tekorten in latere jaren kunnen dan worden onttrokken aan deze voorziening.

Dit houdt in dat een tariefegalisatievoorziening alleen gevormd kan worden als de geraamde baten hoger zijn dan de geraamde lasten. Tijdens onze werkzaamheden hebben wij geconstateerd dat er een bedrag van EUR 0,9 miljoen was verantwoord in de voorziening Begraafplaatsen, terwijl er sprake is van structurele onderdekking op dit product. Derhalve is deze voorziening vrijgevallen ten gunste van het resultaat.

Schattingen domein bedrijfsvoering zijn evenwichtig

Bij het opstellen van de jaarrekening maakt het college belangrijke schattingen. We hebben de schattingen die het college heeft gemaakt bij het opstellen van de jaarrekening 2021 beoordeeld. Onderstaande tabel geeft een overzicht van onze bevindingen met de bijbehorende motivering.

Schattingspost	Oordeel					Toelichting
	controleverschil	voorzichtig	evenwichtig	optimistisch	controleverschil	
Waardering financiële vaste activa			●			We hebben de waardering van uw financiële vaste activa in detail gecontroleerd. Wij concluderen dat de inschattingen van het college ten aanzien van de kapitaalverstrekking en (gerelateerde) leningen evenwichtigtot stand zijn gekomen.
Waardering (im)materiële vaste activa			●			Aan de wijze van afschrijven op materiële vaste activa ligt de financiële verordening van de gemeente ten grondslag. De gehanteerde afschrijvingspercentages blijken uit de grondslagen van de jaarrekening. De gehanteerde afschrijvingspercentages zijn afgestemd op de economische levensduur van de (im)materiële vaste activa en daarmee aanvaardbaar. Wij hebben vastgesteld dat de gehanteerde uitgangspunten evenwichtig zijn.
Juistheid en volledigheid pensioenvoorzieningen wethouders			●			Gemeente Vijfheerenlanden beheert de pensioenen van haar (voormalige) wethouders in eigen beheer. Ter dekking van dit risico is een voorziening voor wethouderpensioenen (APPA) opgenomen. De gehanteerde parameters voor de berekening van deze voorziening sluiten aan bij recente actuariële uitgangspunten. Derhalve achten wij deze parameters evenwichtig.

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarverslag
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico)
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen

Begrotingsrechtmatigheid is toereikend toegelicht in de jaarrekening

Een onderdeel van onze rechtmatigheidscontrole betreft de naleving van het budgetrecht van de raad. Overschrijdingen zijn in sommige gevallen onrechtmatig.

Op basis van de Financiële verordening 2019 informeert het college de raad door middel van voortgangsrapportages als ze verwacht dat de lasten van een programma of een prioriteit de geautoriseerde lasten dreigen te overschrijden, de investeringsuitgaven van een investeringskrediet het geautoriseerde investeringskrediet dreigen te overschrijden, of de baten van een programma of een prioriteit de geautoriseerde baten dreigen te onderschrijden. Als ondergrens geldt een afwijking groter dan 10% en/of een minimumbedrag van EUR 25.000.

Wij hebben geconstateerd dat er in de jaarrekening een voor het doel toereikende analyse is opgenomen van de budgetoverschrijdingen per programma, inclusief conclusievorming ten aanzien van de rechtmatigheid van de overschrijdingen. Tevens is een afzonderlijke analyse opgenomen van de overschrijding van de (restant)kredieten. Wij kunnen ons vinden in de conclusievorming door het college voor beide overzichten.

Overigens merken wij op dat in de jaarrekening geen analyse is opgenomen van de onderschrijding van de baten. Dit is niet in overeenstemming met de financiële verordening. In de Kadernota Rechtmatigheid is de begrotingsrechtmatigheid echter beperkt tot de uitgaven. Hiermee zijn de baten buiten onze oordeelsvorming geplaatst. Hoewel de geautoriseerde baten op diverse programma's zijn onderschreden, leidt dit niet tot een onrechtmatigheid.

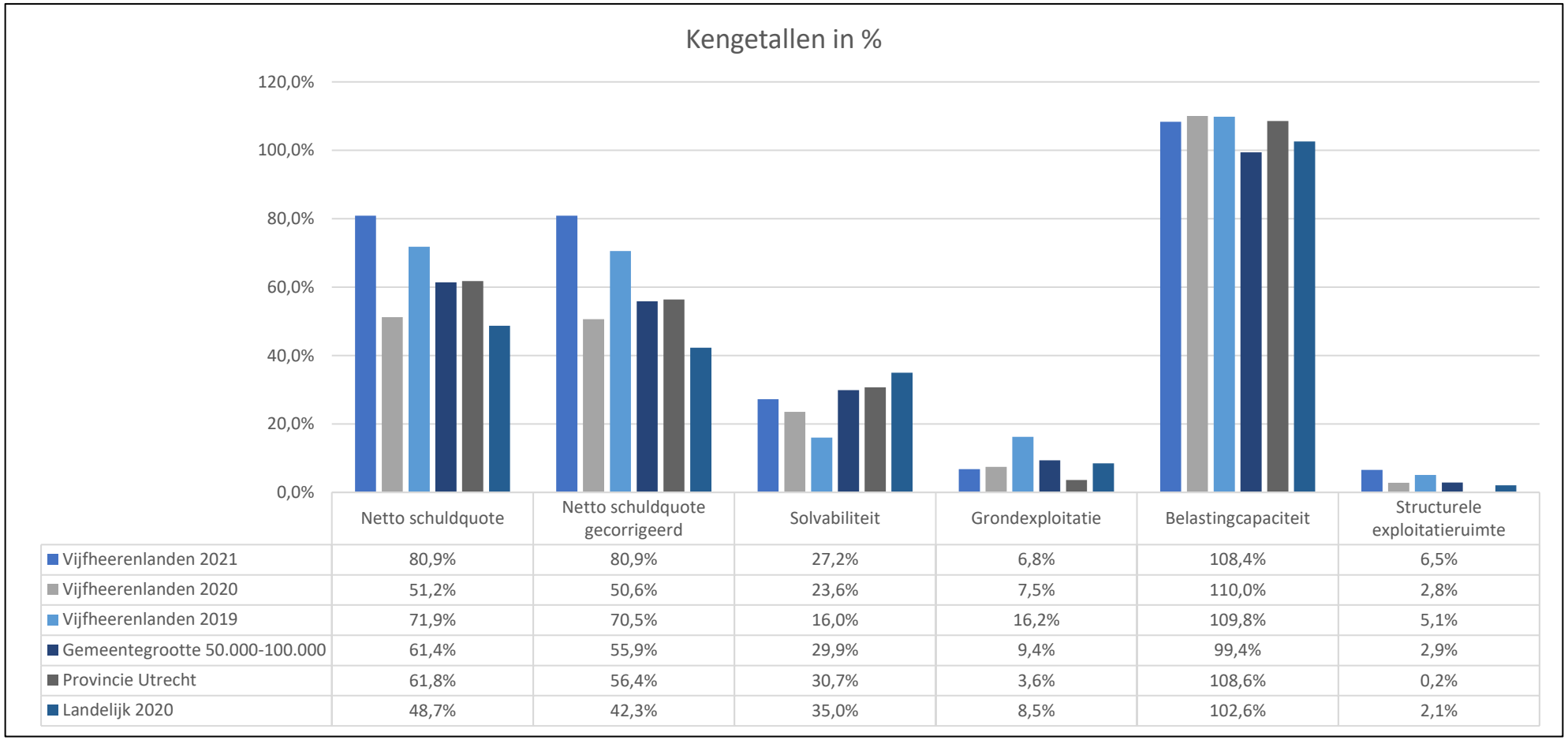
De genormaliseerde financiële positie is licht verbeterd

In de grafiek op de volgende pagina is een overzicht opgenomen van de kengetallen die verplicht in de jaarrekening van Vijfheerenlanden moeten worden opgenomen. Hierbij valt op dat niet alle ratio's in het overzicht aansluiten op de ratio's in de paragraaf Weerstandsvermogen. Net als in de jaarrekening 2020 zijn deze kengetallen niet juist berekend. Wij raden u aan om met ingang van komend jaar de berekening van de kengetallen intern te laten toetsen door de concerncontroller voordat deze in de jaarrekening worden opgenomen.

Uit het overzicht blijkt dat de financiële positie van Vijfheerenlanden als geheel voldoende is. Tussen de diverse kengetallen zijn wel verschillen zichtbaar. Hieronder hebben wij de ratio's over 2020 afgezet tegen de waarden van de ratio's van de gemeente over de afgelopen twee jaar, maar ook tegen de gemiddelde omvang van de gemeenteklasse tussen 50.000-100.000 inwoners, de provincie Utrecht en Nederland als geheel. Hieruit blijkt dat de financiële positie voldoende is, maar ten opzichte van soortgelijke gemeenten, de gemeenten in de provincie Utrecht en in Nederland achterblijft. Onze belangrijkste observaties ten aanzien van de ratio's zijn:

- De netto schuldquote is fors toegenomen. Belangrijke reden hiervoor is de strategische herfinanciering van de leningenportefeuille in combinatie met de betaling van de schade uit de Niemans claim. De netto schuldquote loopt naar verwachting de komende jaren verder op in verband met de grote investeringsambitie van de organisatie. Wij raden u aan om deze ratio de komende jaren te bewaken en waar mogelijk te verlagen.
- Door het grote positieve rekeningresultaat is de solvabiliteit toegenomen. Hierdoor is de gemeente weerbaarder voor onverwachte tegenvallers.
- In vergelijking met de andere gemeenten in Nederland en de gemeenten in de provincie Utrecht blijven zowel solvabiliteit en, vooral, de netto-schuldquote achter bij het gemiddelde. De gemiddelde solvabiliteit is ongeveer 33,0% tegen 27,2% voor gemeente Vijfheerenlanden. De gemiddelde netto-schuldquote is 61,8% voor de gemeenten in de provincie tegen 80,9% voor de gemeente. Het landelijk gemiddelde is met 48,7% nog lager. Dit geeft een indicatie dat de financiële positie van de gemeente de komende jaren versterking behoeft.
- Het relatieve belang van de grondexploitaties in de totale exploitatie van de gemeente is verder verminderd. Dit is te danken aan de verkoopactiviteiten in met name Broekgraaf. Het landelijk gemiddelde is ongeveer 8,5%, terwijl bij Vijfheerenlanden dit percentage 6,8% is. Ten opzichte van de andere gemeenten in de provincie is echter nog steeds sprake van een hoger risicoprofiel. Dit is voornamelijk te wijten aan de beperkte bouwactiviteiten en bouwmogelijkheden in de provincie. Aan de andere kant is opvallend dat ten opzichte van soortgelijke gemeenten de risico's in de grondexploitatie zeer laag zijn.
- De belastingcapaciteit ligt met 108,4% fors boven het landelijk gemiddelde, alsmede het gemiddelde van soortgelijke gemeenten. De belastingcapaciteit is in 2021 voor het eerst gedaald ten opzichte van het jaar daarvoor.
- De structurele exploitatieruimte is fors positief. Dit houdt in dat de structurele lasten kunnen worden gedekt door structurele baten. Er een feitelijk sprake is van een duurzaam overschot in de exploitatie. Hiermee vormt de gemeente een positieve uitzondering in de provincie Utrecht. Maar ook landelijk is dit een positieve uitzondering. In overeenstemming met het BBV wordt dit kengetal berekend zonder rekening te houden met mutaties in reserves (behoudens mutaties in reserve kapitaalslasten).

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarverslag
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico)
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen



	Netto schuldquote	Netto schuldquote gecorrigeerd	Solvabiliteit	Grondexploitatie	Belastingcapaciteit	Structurele exploitatieruimte
Vijfheerenlanden 2021	80,9%	80,9%	27,2%	6,8%	108,4%	6,5%
Vijfheerenlanden 2020	51,2%	50,6%	23,6%	7,5%	110,0%	2,8%
Vijfheerenlanden 2019	71,9%	70,5%	16,0%	16,2%	109,8%	5,1%
Gemeentegrootte 50.000-100.000	61,4%	55,9%	29,9%	9,4%	99,4%	2,9%
Provincie Utrecht	61,8%	56,4%	30,7%	3,6%	108,6%	0,2%
Landelijk 2020	48,7%	42,3%	35,0%	8,5%	102,6%	2,1%

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarverslag
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico)
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen

De bezoldiging van uw topfunctionarissen (WNT) is juist verantwoord

Als onderdeel van onze controle hebben wij de naleving van de Wet Normering Topinkomens (WNT) gecontroleerd. Uit onze controle blijken geen bevindingen. Op grond van de wet zijn de griffier en de gemeentesecretaris aangewezen als topfunctionaris. Hun bezoldiging is juist en volledig verantwoord in de WNT-verantwoording in uw jaarstukken.

Wilt u meer weten over de WNT? Kijkt u dan op:
https://www.topinkomens.nl

Controleverklaring gemeente Vijfheerenlanden bevat paragraaf inzake overige aangelegenheden anticumulatiebepaling WNT

Met ingang van 2018 geldt een nieuwe WNT-regel voor de samenloop van topfuncties bij verschillende WNT-instellingen. Deze anticumulatiebepaling regelt dat de som van de bezoldigingen van iemand die uitvoerende topfuncties uitoefent bij meerdere rechtspersonen of instellingen, niet hoger mag zijn dan het van toepassing zijnde bezoldigingsmaximum. In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2021 hebben wij geen controle uitgevoerd op de naleving van deze anticumulatiebepaling. Dit hebben wij in onze controleverklaring bij uw jaarrekening in een paragraaf inzake overige aangelegenheden tot uitdrukking gebracht.

Bijlage Wet Normering Topinkomens (WNT)	
Aantal topfunctionarissen	U heeft drie topfunctionarissen verantwoord in de jaarrekening 2021.
Aard dienstverband	Vanwege de langdurige afwezigheid van de griffier is er vanaf december 2021 een topfunctionaris zonder dienstverband aangesteld. De overige topfunctionarissen zijn in loondienst.
Betaling ontslagvergoeding	U heeft in 2021 geen ontslag-vergoedingen boven de WNT-grens uitgekeerd.

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarverslag
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico)
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen

Geen bevindingen in de Sisa-bijlage

Wij hebben in onze controle specifieke werkzaamheden verricht om een oordeel te kunnen geven over de getrouwheid en rechtmatigheid van de financiële verantwoordingsinformatie in de SiSa-bijlage bij de jaarrekening 2021.

Voor de bevindingen uit onze controle gelden op grond van de Nota verwachtingen accountantscontrole zwaardere rapporteringstoleranties dan voor andere onderdelen van de reguliere jaarrekening.

De rapporteringstolerantie is per specifieke uitkering:

- € 12.500 indien de omvangsbasis kleiner dan of gelijk is aan € 125.000;
- 10% indien de omvangsbasis groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk is aan € 1.000.000;
- € 125.000 indien de omvangsbasis groter is dan € 1.000.000.

De rapporteringstolerantie heeft geen consequenties voor de omvang en aard van de controle van specifieke uitkeringen. In de tabel op de volgende pagina hebben wij onze bevindingen per specifieke uitkering opgenomen.

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarverslag
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico)
Ontwikkelingen uw organisatie
Bijlagen

Toelichting op SiSa-bijlage 2021 (1/2)

Sisacode	Specifieke uitkering	Totale fout of onzekerheid per specifieke uitkering	Totale omvang van de fout of de onzekerheid	Toelichting fouten / onzekerheden
JenV A7	Regeling specifieke uitkering tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving	N.v.t.	N.v.t.	Niet van toepassing
JenV A12B	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen (SiSa tussen medeoverheden)	N.v.t.	N.v.t.	Niet van toepassing
FIN B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek (deel 2)	N.v.t.	N.v.t.	Niet van toepassing
BZK C1	Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik	N.v.t.	N.v.t.	Niet van toepassing
BZK C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	N.v.t.	N.v.t.	Niet van toepassing
BZK C43	Regeling reductie energiegebruik woningen	N.v.t.	N.v.t.	Niet van toepassing
BZK C62	Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen	N.v.t.	N.v.t.	Niet van toepassing
BZK C68	Regeling specifieke uitkering vergunninghouders	N.v.t.	N.v.t.	Niet van toepassing
OCW D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	N.v.t.	N.v.t.	Niet van toepassing
OCW D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	N.v.t.	N.v.t.	Niet van toepassing
IenW23 E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaai	N.v.t.	N.v.t.	Niet van toepassing

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarverslag
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico)
Ontwikkelingen uw organisatie
Bijlagen

Toelichting op SiSa-bijlage 2021 (2/2)

Sisacode	Specifieke uitkering	Totale fout of onzekerheid per specifieke uitkering	Totale omvang van de fout of de onzekerheid	Toelichting fouten / onzekerheden
SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2021	N.v.t.	N.v.t.	Niet van toepassing
SZW G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2020	N.v.t.	N.v.t.	Niet van toepassing
SZW G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2021	N.v.t.	N.v.t.	Niet van toepassing
SZW G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_totaal 2020	N.v.t.	N.v.t.	Niet van toepassing
SZW G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers en de Tijdelijke regeling overbruggingsregeling (Tozo) _gemeentedeel 2021	N.v.t.	N.v.t.	Niet van toepassing
SZW G4A	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers en de Tijdelijke regeling overbruggingsregeling _ Totaal 2020	N.v.t.	N.v.t.	Niet van toepassing
SZW G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	N.v.t.	N.v.t.	Niet van toepassing
VWS H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	N.v.t.	N.v.t.	Niet van toepassing
VWS H8	Regeling Sportakkoord 2020–2022	N.v.t.	N.v.t.	Niet van toepassing
VWS H16	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden	N.v.t.	N.v.t.	Niet van toepassing

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarverslag
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico)
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen

De VIC heeft zich goed ontwikkeld

In onze managementletter van 21 december 2021 hebben wij ons beeld gegeven op de interne beheersing van uw gemeente. Onze conclusie was dat er een grote en belangrijke beweging voorwaarts is gezet in het verbeteren van de interne beheersing binnen de gemeente, maar ook dat er nog flinke stappen gezet moeten worden. Afgaande op het aantal ontwikkelplannen dat momenteel in uitvoering en voorbereiding is, wordt dit door de organisatie in voldoende mate onderkend. Tevens blijkt dit uit de bevindingen van de werkzaamheden van de VIC. Hieronder hebben wij onze belangrijkste bevindingen voor u samengevat.

De samenwerking met de VIC is goed

In het afgelopen hebben wij in het bijzonder aandacht besteed aan de samenwerking met en doorontwikkeling van de VIC. Voor onze controle gebruikten wij voorgaand jaar de VIC als intern beheersingskader. In deze situatie gebruiken wij uw VIC als een belangrijke informatiebron om kennis te verkrijgen van de gemeente en zo richting te geven aan onze controle.

Dit jaar zijn wij vanaf het begin van het proces actief door de VIC betrokken in de planning en uitvoering van de werkzaamheden. Aan de voorkant zijn duidelijke afspraken gemaakt over onze samenwerking, waarbij de onderlinge rollen en verantwoordelijkheden expliciet zijn gemaakt. Dit heeft een positieve bijdrage geleverd aan de totale controleketen binnen de gemeente.
Net als vorig jaar zijn wij positief over de diepgang en de kritische houding waarmee de werkzaamheden zijn uitgevoerd. Dit jaar is ook verbetering zichtbaar in de rapportage.

Dit heeft ertoe geleid dat wij voor enkele processen, zoals Belastingen, Omgevingsvergunningen en de dossiercontroles binnen de uitvoering van de Jeugdwet en Wmo, de VIC dit jaar hebben kunnen gebruiken als interne beheersingsmaatregel. Wij willen dan ook onze complimenten uitspreken over de ontwikkeling die de VIC in korte tijd heeft doorgemaakt.

Attentiepunten binnen uw VIC

Ondanks de positieve ontwikkeling van de VIC constateren wij ook enkele attentiepunten:

Werkzaamheden van de VIC beter integreren in de organisatie

De werkzaamheden van de VIC kunnen beter geïntegreerd worden in de organisatie. Veel teams voeren als onderdeel van de dagelijkse activiteiten hun eigen (interne) controles uit. De processen van deze teams zijn tevens onderdeel van het Interne Controleplan van de VIC. Op dit moment maakt de VIC nog geen optimaal gebruik van de interne controles die binnen de organisatie al worden uitgevoerd. Door de werkzaamheden in de totale controleketen beter op elkaar af te stemmen, kunnen de controle efficiënter en gerichter plaatsvinden. Een voorbeeld hiervan zijn de controles die de kwaliteitsmedewerkers uitvoerden in het Sociaal Domein. Door deze aan het begin van het jaar af te stemmen met de VIC kunnen beide teams gebruik maken van elkaars expertise en werkzaamheden.

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarverslag
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico)
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen

De VIC blijft kwetsbaar

Kwetsbaarheid van uw VIC blijft bestaan

Net als voorgaand jaar vragen wij aandacht voor de kwetsbaarheid van de huidige VIC functie. Alle werkzaamheden, van planningsfase tot aan rapportering, worden grotendeels uitgevoerd door één persoon, tijdelijk ondersteund door de inzet van externe inhuur. Medio 2021 is de afdeling uitgebreid met een interne medewerker. Wegens omstandigheden heeft deze medewerker niet de werkzaamheden volgens planning uitgevoerd. Hierdoor is het niet mogelijk gebleken om alle VIC werkzaamheden in overeenstemming met de afgesproken planning af te ronden.

In onze rapportages over 2020 hebben wij de aanbeveling gedaan om de VIC zowel kwalitatief als kwantitatief uit te breiden. Aan deze aanbeveling is inhoud gegeven door het team gedurende 2021 uit te breiden met één medewerker. Tevens is het team voor een groot deel van het jaar ondersteund door middel van externe expertise. Wij hebben begrepen dat het voornemen bestaat om de formatie in 2022 structureel uit te breiden van één naar twee fte. Tevens is met ingang van 1 januari 2022 de Concerncontroller weer volledig inzetbaar op zijn kernfunctie. Binnen deze functie zal hij tevens een bijdrage leveren aan de uitvoering van de VIC. Hiermee is de directie van mening dat het VIC-team ook kwalitatief op orde zal zijn.

Ondanks de positieve voornemens van de directie is de VIC functie per mei 2022 nog niet structureel uitgebreid. Tevens hebben wij vernomen dat beide kwaliteitsmedewerkers binnen het Sociaal Domein, die een belangrijke rol hebben gehad bij de uitvoering van de interne controles. de organisatie hebben verlaten. Wij maken ons zorgen over deze ontwikkelingen.

Onze visie op de totaalrapportage Interne Controle 2021

Als resultaat van haar controlewerkzaamheden, heeft de VIC haar *Totaalrapportage Interne Controle 2021* uitgebracht aan de directie. In deze rapportage zijn per proces in detail de uitkomsten van de uitgevoerde (verbijzonderde) interne controles opgenomen.

Naar onze mening geeft dit rapport goede en bruikbare informatie over de status van de interne beheersing van de gemeente. Een nadeel is dat het document omvangrijk is en een samenvatting ontbreekt. De leesbaarheid en informatiewaarde van de rapportage kan worden verbeterd door de volgende gegevens toe te voegen:

- Een samenvatting op één pagina waarin alle processen onder elkaar staan, met het kwalitatieve en kwantitatieve oordeel van de VIC ten aanzien van de interne beheersing per proces. Hierdoor ontstaat in één oogopslag een afspiegeling van de interne beheersing van de organisatie als geheel;
- Een inleidende pararaaf per proces met daar duiding van de kwantitatieve omvang van het proces (totale baten of lasten), de totale waarde van de uitgevoerde steekproef en de totale omvang van de geconstateerde fouten en onzekerheden, zowel feitelijk als geëxtrapoleerd;
- Per proces een concluderende paragraaf met daarin een (waarde)oordeel, bijvoorbeeld op basis van een cijfercode, stoplichtmodel of een kwalitatieve aanduiding als “onvoldoende”, “voldoende” en “goed”;
- Een duiding of de bevindingen incidenteel of structureel van aard zijn.

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarverslag
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico)
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen

Onze visie op uw P&C documenten

Uw P&C proces en P&C documenten blijven in ontwikkeling

In ons accountantsverslag 2020 hebben wij een aantal aanbevelingen gedaan die ertoe kunnen bijdrage om het P&C proces te verbeteren. Op basis van de programmabegroting 2022-2025 en de jaarrekening 2022 hebben wij geconstateerd dat deze aanbevelingen nog steeds van toepassing zijn.

In de ideale situatie vormt het collegeprogramma de basis voor de strategie, domein-overstijgende thema's en programma's en doelstellingen van de organisatie. Op basis van deze uitgangspunten worden kritische prestatie indicatoren (KPI's) en budgetten opgesteld. In de P&C documenten wordt vervolgens gerapporteerd in hoeverre de KPI's en budgetten zijn gerealiseerd, bij voorkeur in onderlinge samenhang.

Wij hebben geconstateerd dat deze ideale situatie binnen gemeente Vijfheerenlanden nog niet aanwezig is. In de programmabegroting 2022-2025 wordt weliswaar de verplichte indeling gebruikt voor de programmaverantwoording, maar de teksten zijn abstract en verschillen in diepgang en kwaliteit. De zichtbare aansluiting tussen de verschillende beleidsdocumenten en P&C documenten ontbreekt, en de beleidsdoelstellingen zijn niet vertaald in concrete KPI's. In de bijlage bij de begroting worden uitsluitend de verplichte beleidsindicatoren benoemd.

Mede door het ontbreken van de samenhang en KPI's, ervaren wij de rapportages in de P&C cyclus als omvangrijk. Tevens is er geen duidelijke samenhang en prioritering tussen de onderdelen van de begroting. Daar staat tegenover dat de leesbaarheid en informatiewaarde van uw P&C documenten zijn verbeterd ten opzichte van de jaarrekening 2020.

Wij raden u aan om samen met het college en de organisatie een project te starten om op basis van de doelstellingen van de organisatie de informatiebehoefte van alle drie de partijen te inventariseren. Op basis van deze behoefte kunnen SMART geformuleerde KPI's worden opgesteld, die worden bewaakt door middel van de P&C documenten.

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarverslag
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico)
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen

Overzicht van uw processen met onze classificatie van de status van de interne beheersing

Proces	Status	Toelichting
Inkopen en crediteuren		Prestatielevering inkopen niet altijd zichtbaar vastgelegd. Brondocumenten niet altijd beschikbaar.
Aanbestedingen		Rechtmatigheid van aanbesteding nog niet verankerd. Zaaksysteem geeft geen waarborgen.
Salarissen		
WMO		Geen controle op prestatielevering; volledigheid zorgkosten niet gewaarborgd.
Jeugd		Processen niet eenduidig en niet altijd gevolgd. Verordening niet altijd gevolgd. Geen controle op prestatielevering.
Leerlingenvervoer		Controle op gedeclareerde ritten is handmatig en tijdrovend. Geen actuele procesbeschrijving aanwezig.
Verstrekte subsidies		Geen controle op prestatieafspraken. Bepalingen in de beschikking niet altijd gevolgd. Overschrijding termijnen.
Gemeenschappelijke regelingen		Managementinformatie GR'en, in het bijzonder RBL, kan worden verbeterd. Bijdragen niet als verplichting opgenomen.
Treasury		
Grondexploitaties		Afhankelijkheid van externen. Managementinformatie naar raad is beperkt. Mandaatregeling niet juist toegepast.
Ontvangen subsidies		Centraal systeem ontbreekt. Niet geborgd dat aan alle voorwaarden wordt voldaan.
Belastingen en heffingen		Geen functiescheiding bij aanpassing van tarieven en kwijtscheldingen, geen controle op mutaties uit kadaster.
Huren en pachten		Volledigheid van de huren en pachten niet geborgd. Processen niet beschreven en geborgd. Facturatie niet juist.
Omgevingsvergunningen		
Verkopen en debiteuren		
Planning & control cyclus		Verbeteringen mogelijk in informatiewaarde documenten. Samenhang tussen documenten ontbreekt. Veel nagekomen post bij de jaarafsluiting die in een eerder stadium bekend hadden kunnen zijn.
Risicomanagement		Risicomanagement is nog in ontwikkeling. Meer nadruk op fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik.
IT-organisatie		Toegangsbeheer binnen Civision Middelen kan worden verbeterd, betere regiorol in samenwerking met partners.
Legenda		Interne beheersing is niet toereikend; opvolging aandachtspunten is urgent
		Interne beheersing is toereikend; belangrijke aandachtspunten aanwezig, maar niet urgent
		Interne beheersing is toereikend; beperkte aandachtspunten met beperkte urgentie

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarverslag
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico)
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen

Onze visie op de interne beheersing van uw IT-omgeving

De reikwijdte van onze IT-werkzaamheden

In het kader van de jaarrekeningcontrole 2021 hebben wij de opzet en het bestaan van de algemene IT beheersmaatregelen, alsmede de opvolging van de bevindingen vanuit 2020 beoordeeld. Deze maatregelen en bevindingen zijn te verdelen in de volgende categorieën:

- Wijzigingsbeheer
- Beveiliging en toegangscontroles
- IT-operatie (back-up & recovery).

We hebben dit beoordeeld voor de volgende applicaties die binnen de scope van onze controle zijn opgenomen, te weten:

- Civision Middelen (financiële administratie);
- Aeolus Back Zorg (sociaal domein)
- ADP (salarisadministratie)
- Gouw (belastingen).

De IT-auditwerkzaamheden hebben niet als doel te komen tot een beoordeling van de IT-organisatie of IT-omgeving als geheel, maar zijn uitsluitend gericht op het verkrijgen van voldoende zekerheid ten aanzien van de continuïteit en betrouwbaarheid van de IT-omgeving in opzet en bestaan voor zover relevant in het kader van de controle van de jaarrekening.

Algemeen beeld

Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden hebben wij geconstateerd dat er in 2021 goede stappen zijn gezet om de beheersing van uw IT-omgeving naar een hoger niveau te tillen. Dit betreft onder andere het uitvoeren van interne controlewerkzaamheden op de bovenstaande gebieden van de algemene IT beheersmaatregelen en het formaliseren van een nieuw informatiebeveiligingsbeleid. Daarnaast zijn procedures op het gebied van wijzigings- en gebruikersbeheer ingericht en wordt Topdesk als registratietool consequenter gebruikt. Op het gebied van informatiebeveiliging zijn verder geautomatiseerde scans ingericht en gedurende 2021 is een ICT calamiteitenplan ingericht.

Middels de verbeteringen die hebben plaatsgevonden op het gebied van wijzigings- en gebruikersbeheer zijn wij van mening dat het toekomstgericht ook mogelijk is om een meer systeemgerichte aanpak te hanteren, waarbij de uitvoering van beheersmaatregelen aantoonbaar is, waardoor wij hierop kunnen steunen bij de jaarrekeningcontrole.

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarverslag
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico)
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen

Onze visie op de interne beheersing van uw IT-omgeving

Richt een gestructureerd risicomanagementproces in op basis van de BIO (update 2020)

Per 1 februari 2021 is het strategisch gemeentebreed informatieveiligheidsbeleid formeel vastgesteld. In het beleid zijn onder andere de doelstellingen, strategische uitgangspunten, organisatie, verantwoordelijkheden en bevoegdheden op het gebied van informatiebeveiliging opgenomen. Onze belangrijkste bevindingen ten aanzien van uw informatiebeveiliging zijn:

- Gedurende 2021 heeft beperkt bewaking plaatsgevonden op de informatiebeveiliging op basis van een PDCA-cyclus. Wij hebben begrepen dat in 2022 reeds een risico/gap-analyse heeft plaatsgevonden aan de hand van de BIO. Op dit moment wordt een actieplan opgesteld voor de komende jaren om geïdentificeerde risico's/gaps op te volgen;
- Wij hebben begrepen dat de capaciteit van de IT-afdeling recent is vergroot met een systeembeheerder om de aandacht voor risico's en opvolging op het gebied van informatiebeveiliging verder te vergroten;
- In het kader van de implementatie van de Wet open overheid (Woo) hebben wij begrepen dat risico's in het kader van informatiebeveiliging en de opvolging ervan een prominente plek hebben binnen het project dat daarvoor loopt;
- De organisatie heeft ambitie om in 2022 een calamiteitenplan op te stellen, specifiek voor cybersecurity. Wij raden aan om hierbij tevens stil te staan bij de weerbaarheid tegen cryptolocker virussen, waarbij acute en doeltreffende maatregelen noodzakelijk zijn om schade te voorkomen en te herstellen.

Regierol richting clouddienstverleners vergroten

Wij hebben geconstateerd dat gedurende 2021 is gestart met het opstellen van een beheerplan voor alle in gebruik zijnde applicaties, waarbij ook aandacht is voor de bewaking van de gemaakte afspraken met de leverancier en kwaliteit van dienstverlening. Het doel is om het opstellen van de beheerplannen af te ronden in 2022.

Toegangsbeheer en beveiliging Civision verbeteren

Gedurende 2021 zijn verbeteringen doorgevoerd met betrekking tot het gebruikersbeheer en functiescheiding tussen aanvraag, verwerking en registratie in Topdesk. Daarnaast zijn het aantal gebruikers met uitgebreide rechten teruggebracht naar een acceptabel aantal. Aan de andere kant hebben gedurende het jaar geen zichtbare periodieke reviews plaatsgevonden, waarbij beoordeeld wordt of gebruikers over rechten beschikken die in lijn liggen met hun functies en taken. Tevens zijn de wachtwoord-instellingen van Civision te beperkt ingericht. Wij hebben de organisatie net als voorgaand jaar geadviseerd om het toegangsbeheer in te richten conform de BIO.

Wij hebben begrepen dat een programma van eisen is opgesteld voor de aanbesteding van een nieuw financieel systeem. Onze adviezen in het kader van het toegangsbeheer zijn meegenomen in het programma van eisen.

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarverslag
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico)
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen

Frauderisico's krijgen een steeds belangrijkere rol in onze controle

Fraude in de controleverklaring

De onderwerpen "fraude" en "continuïteit" en de werkzaamheden die accountants verrichten rondom deze onderwerpen zijn zeer actueel. Op 8 december 2021 heeft de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants ("NBA") besloten dat accountants verplicht worden om altijd in aparte secties over fraude en continuïteit te rapporteren in de controleverklaring.

De kern van de rapportageplicht bestaat eruit dat de accountant in de controleverklaring in principe in aparte secties 'Controleaanpak continuïteit' en 'Controleaanpak frauderisico's' dient te beschrijven op welke wijze de accountant heeft ingespeeld op respectievelijk gebeurtenissen of omstandigheden die gerede twijfel kunnen doen ontstaan over het kunnen handhaven van de continuïteits-veronderstelling, respectievelijk op frauderisico's die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang. Verder worden accountants aangemoedigd, maar (nog) niet verplicht, om een indicatie van de uitkomsten van de werkzaamheden aan de controleverklaring en/of de belangrijke waarnemingen toe te voegen. De NBA heeft aangekondigd over een jaar te evalueren of Controlestandaard 700 op dit punt aanscherping behoeft. De verplichte rapportering over werkzaamheden rondom fraude en continuïteit zal alleen komen te gelden voor wettelijke controles zijn aangevangen op of na 15 december 2021. Over twee jaar zal er een evaluatie plaatsvinden en zal worden bezien of een verdere uitbreiding van de rapportageplicht wenselijk wordt bevonden.

Frauderisico's in onze controle

Tijdens onze controle hebben wij nadrukkelijk aandacht besteed aan het onderwerp fraude. Op basis van onze frauderisicobeoordeling hebben wij de volgende controlewerkzaamheden uitgevoerd:

- Risicoanalyse per proces waarin de drie kenmerken van fraude: rationalisatie, druk en gelegenheid zijn afgezet tegen de kans en de impact;
- Frauderisico besproken met de Auditcommissie, het college, de gemeentesecretaris en de concerncontroller;
- Beoordeeld of nevenfuncties van het college en de directie aanleiding gaven tot een verhoogd risico;
- Beoordeeld of er signalen zijn voor een verhoogd risico op fraude vanuit notulen, persberichten en andere (openbare) publicaties;
- Controle van ongebruikelijke boekingen (boekingen buiten het normale proces om) in uw administratie;
- Controle van het gunningsproces van inkoop- en aanbestedingstransacties;
- Controle van de prestatielevering in het inkoopproces;
- Nadere analyse uitgevoerd van een proces/transactie in het kader van onvoorspelbaarheid. Dit jaar hebben wij een specifieke werkzaamheden verricht op de activiteiten die uitgevoerd worden bij Helsdingen.

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarverslag
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico)
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen

Frauderisico's verdienen meer aandacht binnen de organisatie

Uw gemeente beschikt niet over een interne frauderisicoanalyse

Reeds meerdere jaren is fraude binnen de publieke sector een belangrijk onderwerp van gesprek. De maatschappelijke aandacht voor dit onderwerp heeft ervoor gezorgd dat meer en meer wordt verwacht dat het college en de directie zelfstandig een interne frauderisicoanalyse opstelt. Een dergelijke analyse helpt de organisatie om frauderisicofactoren te identificeren en te beheersen. Hierdoor kan fraude zoveel mogelijk worden tegen gegaan.

De gemeente beschikt niet over een (actuele) frauderisicoanalyse. Zeker met uw ambitie om te komen tot een rechtmatigheids-verantwoording, en wellicht op een later moment een In Control Statement, is naar onze mening een interne fraudeanalyse een belangrijke voorwaarde. In onze managementletter hebben wij daarom het college geadviseerd om een frauderisicoanalyse op te stellen en deze jaarlijks te (laten) actualiseren. Uw gemeenteraad kan hier een belangrijke rol in spelen door met het college mee te denken vanuit haar kaderstellende en controlerende rol.

Frauderisico's verdienen meer aandacht in de VIC

Frauderisico's worden op dit moment nog niet (volledig) betrokken in de werkzaamheden van de VIC. Wij hebben het team Control aangeraden om de VIC actief te betrekken bij het opstellen van de frauderisicoanalyse en het actief beheersen van deze risico's. Deze risico's en beheersmaatregelen dienen daarbij onderdeel te worden van het Interne Controleplan.

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarverslag
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico)
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen

De interne beheersing op misbruik en oneigenlijk verbruik dient te worden verbeterd

Interne beheersing op misbruik en oneigenlijk verbruik moet beter

Met betrekking tot preventie om misbruik en oneigenlijk gebruik tegen te gaan, blijkt uit de controles van de VIC over 2021, dat in gemeentelijke regelgeving veelal geen mogelijke maatregelen of sancties bij geconstateerd misbruik of oneigenlijk gebruik zijn opgenomen. Daarnaast heeft de VIC geconstateerd dat de interne controle (in de eerste lijn) bij diverse processen niet altijd voldoende ingericht (bijvoorbeeld de controle op prestatieleveringen bij betaling van facturen). Bij de processen heffing van belastingen, verlenen kwijtscheldingen en subsidieverlening is geen adequate functiescheiding aanwezig ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik. Bij kwijtscheldingverlening en subsidieverstrekking vinden geen (steekproefsgewijze) controles plaats. Dit is veelal een gevolg van het feit dat verantwoordelijkheden zo laag mogelijk in de organisatie zijn neergelegd. De mandaatregeling is hier ook op gebaseerd. Een controle vooraf of gegevens die door derden zijn verstrekt juist en volledig zijn, wordt niet altijd uitgevoerd.

Wij hebben begrepen dat het beleid op het vlak van misbruik en oneigenlijk gebruik onderdeel zal worden van de herijking van de Nota risicomanagement en weerstandsvermogen die in 2022 (op verzoek van de raad) wordt uitgevoerd. Bij het onderdeel M&O beleid zal de focus komen te liggen op het voorkomen van fraude.

Er is (nog) geen overkoepelend M&O beleid

Binnen de gemeente is nog geen M&O-beleid vastgesteld, waardoor geen algemene uitgangspunten, kaders, beheersmaatregelen en risicogebieden op dit gebied inzichtelijk zijn. Desalniettemin zijn in de externe en interne regelgeving diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Het college heeft de toets op het misbruik en oneigenlijk gebruik impliciet opgenomen in interne controleplannen.
Op basis van de werkzaamheden van de VIC zijn twee signalen verkregen met betrekking tot integriteitsschendigingen van eigen medewerkers. Deze signalen zijn toereikend opgevolgd.

Mogelijk sprake van misbruik van PGB gelden

Tijdens onze werkzaamheden op de rechtmatigheid van de toegekende PGB-budgetten hebben wij geconstateerd dat er bij één PGB-budget met een waarde van ongeveer € 73.000 mogelijk sprake is van misbruik door cliënten. Wij hebben onze bevinding gedeeld met de organisatie, waarna direct nader onderzoek is opgestart. Op het moment van dit rapport is het onderzoek nog niet afgerond, derhalve hebben wij het bedrag in onze oordeelsvorming aangemerkt als onzeker.

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Rechtmatigheidsverantwoording
Impact op uw organisatie
Speerpunten
Bijlagen

Invoering rechtmatigheidsverantwoording

Rechtmatigheidsverantwoording wederom uitgesteld

Aangezien de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording vorige jaar tot nader order is uitgesteld, hebben wij ook over het boekjaar 2021 een oordeel gegeven over de rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening. Op 8 juni 2022 is bekend geworden dat de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording wederom is uitgesteld, ditmaal tot het begrotingsjaar 2023. De reden hiervoor is dat de behandeling van het wetsvoorstel dat aan de rechtmatigheidsverantwoording ten grondslag ligt, lang heeft geduurd.

Dit betekent dat over het boekjaar 2023, en dus niet over 2022, voor het eerst een rechtmatigheidsverantwoording afgegeven moet worden. Desalniettemin adviseren wij om in 2022 wederom proef te draaien zodat er nog voldoende tijd is om, waar nodig, aanpassingen en verbeteringen door te voeren

Ondertussen werkt de Sectorcommissie Decentrale Overheden van het NBA aan de nieuwe Notitie Accountantscontrole van de rechtmatigheids-verantwoording bij decentrale overheden. Deze notitie zal raadsleden, collegeleden, ambtenaren en accountants meer inzicht en geven welke werkzaamheden uitgevoerd dienen te worden om tot een toereikende (onderbouwde) rechtmatigheidsverantwoording te komen.

Verantwoording in de paragraaf Bedrijfsvoering

Naast de rechtmatigheidsverantwoording als zelfstandig onderdeel van de jaarstukken, wordt de paragraaf Bedrijfsvoering een belangrijke plaats voor uw gemeenteraad. In de nieuwe Notitie Bedrijfsvoering van de commissie BBV zijn namelijk de volgende stellige uitspraken opgenomen:

- In de paragraaf bedrijfsvoering wordt, op basis van de kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de gemeenteraad, aanvullende informatie opgenomen over de individueel geconstateerde afwijkingen in de rechtmatigheidsverantwoording;
- In de paragraaf bedrijfsvoering beschrijft het college welke actie het onderneemt om de afwijkingen in de toekomst te voorkomen;
- Niet-financiële onrechtmatigheden in verband met het niet naleven van de bepalingen in de Wet Fido en bijhorende regelingen moeten worden opgenomen en toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

Deze paragraaf wordt de centrale plaats in de jaarstukken waar het college verantwoording aflegt of en op welke wijze zij heeft gehandeld in overeenstemming met de wet- en regelgeving en de afspraken die zij met uw gemeenteraad heeft gemaakt. Wij raden u aan om nu alvast met het college in gesprek te gaan over de vorm, leesbaarheid en informatiewaarde van deze paragraaf, zodat u optimaal uw controlerende taak kunt uitvoeren.

Rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening 2021

Bij de vaststelling van het Interne Controleplan 2021 heeft het college besloten dat bij de jaarstukken over het jaar 2021 bij wijze van proef een (interne) rechtmatigheidsverantwoording uitgevoerd zal worden. Concreet betekent dit dat inzicht wordt gegeven in de door het team Control bij de totstandkoming van de jaarstukken geconstateerde rechtmatigheidsvraagstukken. Wij hebben de rechtmatigheidsverantwoording beoordeeld en zijn van mening dat in 2021 een goede aanzet is gegeven aan de structurele borging van dit proces in de organisatie. De bevindingen en conclusies weken niet af van de bevindingen en conclusies uit onze controlewerkzaamheden. Dit is wederom een compliment voor de organisatie, in het bijzonder voor het team Control.

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Rechtmatigheidsverantwoording
Impact op uw organisatie
Speerpunten
Bijlagen

Actuele ontwikkelingen met effect op uw organisatie

Herziening Financiële Verhouding

Gemeenten krijgen jaarlijks veel geld van de rijksoverheid waarmee ze hun taken moeten bekostigen. Hierdoor ontstaat er een financiële verhouding tussen de gemeenten en de rijksoverheid. In essentie gaat het bij deze financiële verhouding om drie vraagstukken namelijk hoeveel geld krijgen de gemeenten (omvang), hoe wordt deze omvang over de gemeenten verdeeld (verdeling) en op welke manier komt het geld bij de gemeenten (uitkeringsstelsel)? Hoeveel geld individuele gemeenten uit het gemeentefonds krijgen, hangt af van de kenmerken en de belasting-capaciteit van de gemeenten. De rijksoverheid is verantwoordelijk voor het actueel houden van het verdeelstelsel. Momenteel wordt onderzocht hoe het gemeentefonds opnieuw kan worden verdeeld en in welk tempo deze verdeling moet plaatsvinden. De invoering van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds staat gepland voor 2023.

In het begin van 2022 zijn door de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) adviesrapporten ten aanzien van het nieuwe verdeelmodel verstrekt aan de Minister van Binnenlandse Zaken (BZK). Naar aanleiding van deze adviezen heeft de Minister de Tweede Kamer op 6 april 2022 geïnformeerd om het ingroeipad, het pad waarmee gemeenten naar de nieuwe verdeling ingroeien, in het eerste jaar niet op maximaal € 15 per inwoner te zetten, maar op maximaal € 7,50 per inwoner. Hierdoor wordt het schokeffect van de herverdeling in 2023 beperkt. Tevens zal het ingroeipad beperkt worden tot drie jaar. Dat wil zeggen dat de invoering van het nieuwe model tijdig geëvalueerd zal worden en dat aan de hand van deze evaluatie besloten zal worden over het traject 2026 en verder.

Hervormingen in de Jeugdzorg staan op stapel

Op 13 mei 2022 heeft de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport de Tweede Kamer geïnformeerd over zijn visie op het stelsel van jeugdzorg en de hervormingen die naar zijn oordeel noodzakelijk zijn. Hierbij wordt voortgebouwd op het Advies van de Commissie van Wijzen en andere adviezen zoals van de SER en het manifest “de Jeugdsprong”. In deze visie kondigt de Minister flinke hervormingen aan in de jeugdzorg om te zorgen dat kinderen en gezinnen de juiste zorg op de juiste plek krijgen, het stelsel zorginhoudelijk en organisatorisch te verbeteren en duurzaam houdbaar te
maken.

Wat deze aankondiging gaat betekenen voor uw gemeente moet nog worden bezien, maar de inhoud van de brief heeft er mede toe geleid dat de VNG haar actieve bijdrage aan de Hervormingsagenda 2022-2028 heeft hervat. In de komende maanden wordt de herziene agenda opgesteld. Het streven is om uiterlijk in november 2022 een agenda te hebben die leidend is voor de periode tot 2028.

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Rechtmatigheidsverantwoording
Impact op uw organisatie
Speerpunten
Bijlagen

Actuele ontwikkelingen met effect op uw organisatie

Wet Open Overheid gefaseerd ingevoerd

Per 1 mei 2022 is de nieuwe Wet open overheid (Woo) (gedeeltelijk) in werking getreden, die de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) vervangt. Openheid en transparantie zijn essentieel voor het vertrouwen tussen de samenleving en de overheid. De Woo bevordert dit door de openbaarheid en duurzame toegankelijkheid van publieke informatie bij bestuursorganen te verbeteren. In de Woo is geregeld welke informatie de overheid openbaar moet maken en om welke redenen informatie niet openbaar kan worden.

Gemeenten krijgen na het inwerkingtreden van de Wet open overheid per 1 mei 2022 dan ook te maken met belangrijke nieuwe verplichtingen. Om hen hierbij te ondersteunen, heeft de VNG in samenwerking met advocatenkantoor Pels Rijcken de handreiking ‘Van Wob naar Woo’ opgesteld. Deze handreiking is hier te vinden.

Overigens is de verplichting uit de Woo om documenten behorende tot de elf informatiecategorieën binnen 14 dagen actief openbaar te maken via het Platform Open Overheidsinformatie (PLOOI), nog niet in werking getreden. PLOOI is momenteel niet gereed en overheden kunnen dit dus niet gebruiken om documenten te publiceren. De komende jaren zal deze verplichting gefaseerd in werking treden.

Invoering Omgevingswet

Op 1 januari 2023 treedt de Omgevingswet in werking. De Omgevingswet staat voor een goede balans tussen het benutten en beschermen van de fysieke leefomgeving. Ook biedt de Omgevingswet gemeenten de mogelijkheid om met overzichtelijkere regels de leefomgeving meer in samenhang in te richten. Het biedt daarnaast meer ruimte voor lokaal maatwerk en kan leiden tot een betere en snellere besluitvorming.

De wet is echter ook veelomvattend. De Omgevingswet geeft de raad meer mogelijkheden om een kaderstellende rol in te vullen, maar alleen als de raad zich daar bewust van is én de handvatten weet beet te pakken. Het is daarom van belang dat u zich als gemeenteraad goed laat informeren over de mogelijkheden en beperkingen van de nieuwe wet. Een goed startpunt hiervoor is naar onze mening de website van het Informatiepunt Leefomgeving die u hier kunt benaderen.

Op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt moet elke gemeente zijn aangesloten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Het DSO moet het hart worden van de nieuwe Omgevingswet, waarin instrumenten en regelgeving van verschillende overheden bij elkaar komen en als één loket gaan werken. Eén digitaal loket voor het aanvragen van vergunningen, raadplegen van de geldende regels per locatie, en op termijn informatie over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Het DSO bestaat uit een landelijke voorziening (DSO-LV), collectieve voorzieningen voor gemeenten (DSO-CG) en individuele voorzieningen van overheden. In veel gevallen moet vanaf de inwerkingtreding binnen 8 weken een aangevraagde Omgevingsvergunning afgegeven kunnen worden.

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Rechtmatigheidsverantwoording
Impact op uw organisatie
Speerpunten
Bijlagen

Actuele ontwikkelingen met effect op uw organisatie

Effecten van de oorlog in Oekraïne

De oorlog in Oekraïne heeft ook gevolgen voor Nederlandse gemeenten. Dat kan gaan om opvang van vluchtelingen door gemeenten en particulieren, ondersteuning van Oekraïners en Russen die momenteel in Nederland verblijven, risico's voor digitale veiligheid en economische sancties voor Russische bedrijven.

In het bijzonder de opvang en ondersteuning van vluchtelingen kan leiden tot hoge kosten voor uw gemeente. Deze kosten zijn vooraf niet begroot, noch bleek het voor het college altijd mogelijk om tijdig budget aan te vragen. Strikt genomen is hiermee het budgetrecht van de gemeenteraad in het geding.

Uiteraard geldt dat in dit uitzonderlijk geval nood wetten breekt. Wel raden wij u aan om in overleg met het college achteraf alsnog de additionele kosten goed te keuren, rekening houdend met de bijdrage die uw gemeente ontvangt van de Rijksoverheid. Het kabinet heeft in een brief aan de Tweede Kamer het normbedrag voor de gemeentelijke opvanglocaties voor Oekraïners gecommuniceerd. Gemeenten en veiligheidsregio's ontvangen een normbedrag van € 700 per week per gerealiseerde gemeentelijke opvangplek. Het normbedrag is van toepassing voor de periode waarin de regelgeving van kracht is (vooralsnog een periode van 3 tot 6 maanden). De regeling treed in werking met terugwerkende kracht.

Dat betekent dat het normbedrag gedeclareerd kan worden vanaf het moment dat een Gemeentelijke Opvang Oekraïne (GOO) gerealiseerd is. Declaratie vindt plaats op basis van de SiSa systematiek door middel van een Specifieke Uitkering die op dit moment uitgewerkt wordt.

Het normbedrag geldt niet voor particuliere opvang. Financiële verstrekkingen aan personen in de POO moeten apart worden gedeclareerd. De wijze waarop gemeenten gecompenseerd worden voor deze financiële verstrekkingen wordt nader uitgewerkt in de nog te verschijnen Specifieke Uitkering (SPUK). Dit is niet afhankelijk van het gebruik van de opvangplek. Het uitgangspunt is dat gemeenten en veiligheidsregio's ook daarbij een reële compensatie ontvangen met als uitgangspunt dat gemeenten er als gevolg van de opvang van ontheemden niet slechter voor komen te staan dan daarvoor.

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Rechtmatigheidsverantwoording
Impact op uw organisatie
Speerpunten
Bijlagen

Speerpunten van de raad

Op 31 augustus 2021 hebben wij ons controleplan 2021 besproken met de auditcommissie. Tijdens deze vergadering heeft de auditcommissie ons de volgende twee speerpunten meegegeven:

1. De interne beheersing van de processen die zijn ondergebracht bij, alsmede de samenwerking met, de Regionale Backoffice Lekstroom (RBL);
2. De interne beheersing rondom en de wijze van waardebepaling van de grondexploitaties.

Tijdens onze controle hebben wij specifieke aandacht besteed aan deze speerpunten. Onze bevindingen ten aanzien van de interne beheersing van de processen die zijn ondergebracht bij, alsmede de samenwerking met, de RBL zijn hier opgenomen. Onze bevindingen ten aanzien van de interne beheersing rondom de grondexploitaties staan hier.

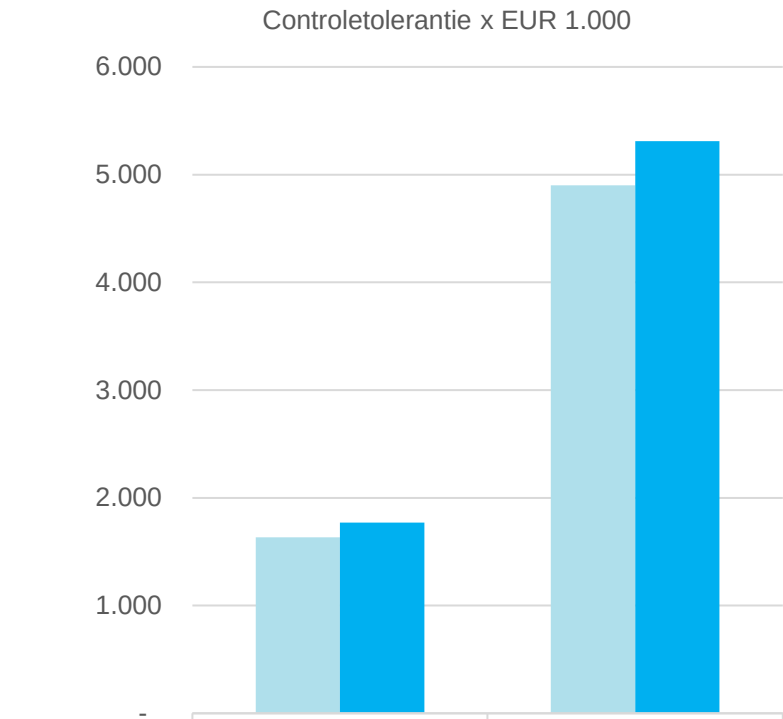
Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen
Materialiteit
Communicatie
Onze onafhankelijkheid

De materialiteit is gedurende de controle toegenomen

De reikwijdte van onze controle wordt beïnvloed door het toepassen van materialiteit. Het begrip ‘materieel’ wordt toegelicht in de paragraaf ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’ in onze controleverklaring.

In het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (Bado) zijn de goedkeuringstoleranties bepaald die de accountant ten behoeve van de oordeelsvorming over de jaarrekening van de gemeente hanteert. De grondslag voor het bepalen van deze toleranties betreft de totale werkelijke kosten van de gemeente, inclusief de toevoegingen aan de bestemmingsreserves. Voor 2021 hebben wij de incidentele lasten en toevoegingen aan de reserves niet meegenomen bij het bepalen van de controletolerantie. Het gaat hierbij om de aanvullende dotatie aan de reserves in verband met de financiële uitvoering van uitspraak in de zaak Niemans (€ 51,0 miljoen).

In het auditplan hebben wij een materialiteit vastgesteld van € 1,63 miljoen. Materialiteit wordt echter geactualiseerd op basis van de feitelijke financiële gegevens en wijzigingen in uw organisatie en omgeving gedurende het hele jaar. Aangezien de werkelijke lasten, inclusief dotaties aan de bestemmingsreserves, hoger zijn dan in de bijgestelde begroting op basis waarvan wij onze initiële materialiteit hebben berekend, heeft er op basis van de wettelijke uitgangspunten een verhoging plaatsgevonden naar € 1,77 miljoen.



	Fouten	Onzekerheden
Controleplan	1.633	4.900
Jaarrekening	1.770	5.310

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen
Materialiteit
Communicatie
Onze onafhankelijkheid

Update over onze communicatie met u

Als Qconcepts vinden wij het van belang u te laten zien op welke wijze wij de belangrijkste voorwaarden en aandachtspunten van de controle hebben gerapporteerd. Deze hebben we opgenomen in onderstaande tabel.

Vereiste communicatie grond van controlestandaarden	Auditplan	Management-letter	Accountants verslag
Mededeling over de verantwoordelijkheden van de accountant	●		
Bevestiging van de onafhankelijkheid van Qconcepts	●		●
Eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing		●	●
Eventuele ontdekte of vermoede fraude		●	●
Niet-naleven van wet- en regelgeving			●
Schriftelijke bevestigingen gevraagd van het management			●
Alle zaken die van invloed zijn op de vorm en inhoud van de controleverklaring			●
Standpunt van de accountant over belangrijke kwalitatieve aspecten van de verslaggeving door het college			●
Rapporteren over significante moeilijkheden, aangelegenheden en overige zaken die van belang zijn voor het toezicht op het financiële verslaggevingsproces			●
Niet gecorrigeerde afwijkingen			●
Significante aangelegenheden die naar voren komen tijdens de controle in verband met verbonden partijen van de entiteit			●
Beschrijving van de reikwijdte en timing van de controle, waaronder significante risico's	●		●

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen
Materialiteit
Communicatie
Onze onafhankelijkheid

Onze onafhankelijkheid is gewaarborgd

Onze onafhankelijkheid is gewaarborgd

Wij hebben onze naleving van externe standaarden, het onafhankelijkheids-beleid van Qconcepts en de onafhankelijkheidsafspraken met gemeente Vijfheerenlanden met betrekking tot onze dienstverlening in 2021 bewaakt en bevestigen dat we aan deze onafhankelijkheidsvereisten hebben voldaan en voldoen.

Om onze onafhankelijkheid bij de controle van de jaarrekening te waarborgen hebben wij geen aanvullende werkzaamheden uitgevoerd.

Onze urenbesteding is in overeenstemming met verwachtingen

De controle van de jaarrekening vereist voldoende tijd en aandacht van het controle team. Hierbij beogen we een passende verdeling binnen het team ten aanzien van de onderwerpen, kennis en betrokkenheid. Ingevolge de maatregelen “In het Publiek belang” binnen de accountancysector rapporteren wij over onze urenbesteding ten aanzien van de jaarrekeningcontrole.

Teamlid	Gepland	Gerealiseerd
Partner	168	232
Manager	232	324
Senior professional	272	116
Totale uren	**672**	**672**

Hiermee ligt onze werkelijke inspanning in lijn met de verwachte inspanning en is er geen sprake van meerwerk. Ten opzichte van de controle van de jaarrekening 2020 is dit naar onze mening een geweldige prestatie van de organisatie.

Qconcepts

Reitscheweg 45
5232 BX ‘s-Hertogenbosch
t +31 (0)73 - 61 32 510
e info@qconcepts.nl
i qconcepts.nl